

Tartu Ülikool
Loodus- ja täppisteaduste valdkond
Ökoloogia ja Maateaduste instituut
Geograafia osakond

Bakalaureusetöö geograafias

Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi kujutamine Instagramis

Jürgen Pikk

Juhendaja: PhD Kadri Leetmaa

Tartu 2020

Annotatsioon

Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi kujutamine Instagramis

Bakalaureusetöö eesmärk on uurida Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi esitamist Instagramis ning saada teada, kas eestikeelsed ja venekeelsed inimesed kujutavad neid kohti kuidagi erinevalt. Töös on andmetena kasutatud Instagrami üles laetud avalikke linnaruumi kujutavaid fotosid asukohamärgetega „Lasnamäe“ ja „Annelinn“. Töö tulemustest selgus, et nii Lasnamäel kui Annelinnas on enim kujutatud objektiks nõukogudeaegne arhitektuur, kuid sageli kujutatakse ka parke ja rohealasid, taevast ja tänavaid. Eestikeelsed postitajad kujutasid sagedamini vananenud linnaruumi ja nõukogudeaegseid objekte, venekeelsed postitajad sagedamini kaasaegset ruumi ning parke ja rohealasid. Käesolev töö on esimene teaduslik linnageograafiline uuring Eestis, mis kasutab andmetena Instagrami postitusi.

Märksõnad: linnageograafia, Instagram, Lasnamäe, Annelinn

CERCS kood: S230 Sotsiaalne geograafia

Annotation

Instagram representations of public space in Lasnamäe and Annelinn

The aim of the bachelor's thesis is to analyze the representations of Lasnamäe and Annelinn on Instagram and to find out whether Estonian-speaking and Russian-speaking people portray these places differently. To accomplish these aims, photographs uploaded to Instagram depicting public urban space with location tags "Lasnamäe" and "Annelinn" were used as data. The results of the work revealed that the most commonly depicted object in both Lasnamäe and Annelinn is Soviet-era architecture, but parks and green areas, the sky and streets are also often depicted. Estonian-speaking uploaders depicted neglected urban space and Soviet-era objects more often, while Russian-speaking uploaders depicted more modern space and parks and green areas. This thesis is the first scientific urban geographic study in Estonia that uses Instagram posts as data.

Keywords: urban geography, Instagram, Lasnamäe, Annelinn

CERCS code: S230 Social geography

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Teoreetiline ülevaade	6
1.1 Paneelalamupiirkondade kujunemine	6
1.2 Kriitika paneelalamupiirkondade kohta	7
1.3 Koha maine ja selle tekkimine	8
1.4 Ruumi representatsioonid	9
2. Uurimisala kirjeldus.....	10
2.1 Lasnamäe	10
2.2 Annelinn.....	12
3. Andmed ja metoodika	16
3.1 Andmete päritolu	16
3.2 Andmete kogumine ja valimi koostamise põhimõtted.....	16
3.3 Fotode analüüsi metoodika	18
3.4 Andmete kvaliteet	20
4. Tulemused ja arutelu.....	22
4.1 Lasnamäe tulemused.....	22
4.2 Annelinna tulemused	27
4.3 Arutelu	32
Kokkuvõte.....	35
Summary	37
Kasutatud kirjandus	39

Sissejuhatus

Sotsiaalmeedia kiire areng pakub uusi, varem vähekasutatud võimalusi linna uurimiseks. Iga päev laevad tavalised inimesed Instagrami üles tuhandeid fotosid, millest paljud kujutavad ka linnaruumi. Erinevalt traditsioonilisest meediast on Instagram vahetu, pidev ja interaktiivne ning võimaldab linnaruumi uurida just elaniku vaatepunktist. Lisaks on sotsiaalmeedia tänapäeval ka oluline piirkonna kuvandi ja maine kujundaja (Cerrone et al., 2018). Varasemalt on geograafiaalastes uurimustes kasutatud Instagrami postitusi suurandmetena näiteks Amsterdamis (Boy & Uitermark, 2017) ja Lodzis uurimisel (Zasina, 2018), autorile teadaolevalt Eestis Instagrami andmeid kasutades teaduslikke linnageograafilisi uurimusi läbi viidud pole.

Autor on valinud uuritavateks piirkondadeks Lasnamäe ja Annelinna mitmel põhjusel. Nõukogudeaegseid paneelelamurajoone on palju kritiseeritud monotoonsuse, halva ruumiplaneerimise ja vähese inimhõõtmelisuse tõttu, neid nähakse kui väheatraktiivseid piirkondi. Lasnamäe ja Annelinna uurimine visuaalsete esitusviiside abil Instagramis võimaldab näha nende kohtade reaalsust uue nurga alt ja mõista, kuidas inimesed neid kohti tajuvad ja tunnetavad. Samuti on tegemist piirkondadega, kuhu on koondunud linna piires suur osa muukeelsest elanikkonnast. Erinevates uurimustes on leitud, et eesti- ja venekeelsed inimesed elavad n-ö paralleelühiskondades – neil on erinevad elukohaeelistused (Mägi et al., 2015), erinevad vaba aja veetmise viisid (Silm & Ahas, 2014) ja erinev osalemine tööturul (Lindemann & Kogan, 2013). Instagrami andmeid kasutades on võimalik uurida, kas eesti- ja venekeelsed inimesed esitavad sotsiaalmeedias linnaruumi kuidagi erinevalt. Töö uurimisküsimused on seega järgmised:

- Kuidas esitatakse Lasnamäe ja Annelinna avalikku ruumi Instagramis?
- Kas ja mille poolest kujutavad eesti- ja venekeelsed kasutajad Lasnamäe ja Annelinna avalikku ruumi erinevalt?

Üheks töö eesmärgiks on ka meetodi katsetamine ja arendamine. Töös uuritakse, mida on üldse võimalik Instagrami postitustest välja lugeda ja mis on sellise andmetüübi võimalused ja puudused.

Bakalaureusetöö koosneb neljast peatükist. Esimeses peatükis antakse teoreetiline ülevaade paneelelamupiirkondade tekkimisest ja nende pihta suunatud kriitikast, koha maine olemusest ja ruumi representatsioonidest. Teine peatükk annab lühiülevaate uuritavatest piirkondadest. Kolmandas peatükis kirjeldatakse töös kasutatud andmeid, nende päritolu, valimi koostamise

põhimõtteid ja andmete analüüsimise metoodikat. Neljandas esitatakse analüüsi tulemused ja arutatakse nende üle, vastatakse püstitatud uurimisküsimustele ning tuuakse välja töös kasutatud meetodi positiivsed aspektid ja puudujäägid.

1. Teoreetiline ülevaade

1.1 Paneelalamupiirkondade kujunemine

Vabaplaneeringuga paneelalamupiirkonnad tekkisid kindlas ideoloogilises, pragmaatilises ja tehnoloogilises kontekstis. Ühest küljest oli ühenäoliste elamupiirkondade kujunemise põhjuseks marksistlik-kommunistlik ideoloogia, mille eesmärk oli luua võrdne, ilma sotsiaalmajanduslike klassideta ühiskond, milles on palju kollektiivset ruumi (Grava, 1993). Teisalt võimaldas arhitektuuriliselt lihtsate standardiseeritud hoonete tööstuslik tootmine ja neist masselamupiirkondade rajamine lahendada pärast II maailmasõda tekkinud kiirest linnastumisest ja sõjapurustustest tingitud eluruumide puudust (Kährlik & Tammaru, 2010; Monclus & Medina, 2016). Uute linnaosade rajamisel kasutati juba enne II maailmasõda populaarsust kogunud modernistlikke ideid - Le Corbusier' nägemus roheline ümbritsetud kõrghoonetest lõi aluse vabaplaneeringu kontseptsioonile (Musterd & Van Kempen, 2007). Vabaplaneering tähendas seda, et hooned paigutatakse ruumi nii, et nende vahele jääks palju vaba ruumi ja korteritesse paistaks rohkem päikest (Sild, 2014). Usuti, et läbimõeldud ja ratsionaalse planeerimise abil on võimalik rahuldada inimeste kõik füüsilised, sotsiaalsed ja psühholoogilised vajadused (Bunske, 1979).

Endises Nõukogude Liidus, sealhulgas Eestis, alustati vabaplaneeringuga linnaosade rajamisega 1960. aastatel (Kährlik et al., 2012). Linnaosade peamiseks ruumilisteks üksusteks olid mikrorajoonid. Mikrorajoonid olid planeeritud mõttega, et rajoonis oleksid lisaks elumajadele olemas kõik igapäevaseks toimetamiseks vajalikud asutused ja teenused – koolid, lasteaiad, raamatukogud, poed jne (Khriichenkov & Ryzhova, 2018). Rajatud eluhooned olid tunduvalt suuremad ja kõrgemad kui enne ja vahetult pärast II maailmasõda rajatud hooned. Vältimaks maastikulist monotoonust, kasutati hoonete puhul erinevaid kõrguse, laiuse ja paigutuse variatsioone (Monclus & Medina, 2016). Hoonete vahele jäid modernistlike ideaalide kohaselt ulatuslikud rohealad ja pargid (Musterd & Van Kempen, 2007). Mikrorajoonide siseselt oli autoliiklus minimaalne, et pakkuda inimestele rohkem vaba ruumi ja turvalisemat keskkonda, rajoonid olid omavahel ja ülejäänud linnaga ühendatud laiade magistraalteede abil (Monclus & Medina, 2016). On hinnatud, et vahemikus 1950-1990 ehitati Kesk- ja Ida-Euroopas kokku ligi 66 miljonit korterit (Šuška & Stasikova, 2013).

1.2 Kriitika paneelelamupiirkondade kohta

Vabaplaneeringuga linnaosasid kritiseeriti juba nende rajamise ajal. Edward Relph (1976) kirjeldab oma kuulsas teoses „Place and placelessness“, kuidas standardiseeritud ja ühetaoliste linnamaastikke tõttu on ohus inimeste kohatunnetus ja kuuluvustunne. Kõige rohkem ongi kritiseeritud visuaalset ja funktsionaalset monotoonsust (Monclus & Medina, 2016; Šuška & Stasikova, 2013; Musterd & Van Kempen, 2007; Szczerek, 2019). Kuna linnaosad on suures osas monofunktsionaalsed „magalad“, sõltuvad need liigselt teistest linnaosadest ning tunduvad kui ülejäänud linnast eraldatud saared, mis omakorda tõukab tagant segregatsiooni ja stigmatiseerimist (Szczerek, 2019; Šuška & Stasikova, 2013).

Rohkelt on kritiseeritud ka ruumikasutust. Avatud ruumi küllust peeti linnaosade planeerimisel üheks parimaks omaduseks (Metspalu & Hess, 2018). Reaalsuses aga on ebaproportsionaalselt suured hoonetevahelised alad sageli tühjad ja ei paku häid viise ajaveetmiseks, suurte rohealade hooldamine ja arendamine nõuab palju ressursse ning on seetõttu tihti hooletusse jäetud (Monclus & Medina, 2016; Musterd & Van Kempen, 2007). Planeeringutes puuduvad kohad, kus inimesed saaksid sotsialiseeruda, puuduvad funktsionaalsed teeninduskeskused ning ettevõtluse arendamine on raskendatud (Tasan-Kok, 2015). Rajoonide ehitamise ajal liikus linnades tunduvalt vähem autosid, seetõttu ei suuda paljud tänavad taluda tänapäevast liikluskoormust, parkimiskohti pole piisavalt või on hoonetele ligipääs halb (Musterd & Van Kempen, 2007).

Tsentraalplaneeringuga linnaosade puhul on tegemist range ülevalt alla planeerimisega, kus tavainimesel puudub võimalus ruumi loomises osaleda ja kaasa rääkida. Kui tänapäeval on demokraatlikes ühiskondades avalikkuse kaasamine oluline osa planeerimisest, oli paneelelamupiirkondade loomisel ainuvõim planeerijal, kes kasutas oma võimupositsiooni, et otsustada, mis on inimestele hea (Tasan-Kok, 2015). Selline planeerimisviis ei suuda arvesse võtta erinevate gruppide huve ja soove, inimõõtmelisus puudub täielikult.

Võttes arvesse kõiki eelpool mainitud probleeme, on paneelelamupiirkonnad saanud mitmel pool maailmas halva maine osaliseks (Kovacs & Herfert, 2012; Szczerek, 2019). Piirkonna halb maine võib aga juba olemasolevaid probleeme veelgi süvendada ning lõppeda koha täieliku sotsiaalse ja majandusliku allakäiguga (Wassenberg, 2018).

1.3 Koha maine ja selle tekkimine

Maine tähendab üldiselt levinud hinnangut kellegi või millegi kohta (EKI ühendsõnastik, 2020). Inimestel on kombeks hinnata ja sildistada teisi inimesi, tooteid, ettevõtteid, organisatsioone – kohad ei ole siinpuhul erandiks, inimesed kleeбивad hinnanguid külge riikidele, linnadele, naabruskondadele (Permentier et al., 2007). Koha maine ei ole midagi objektiivselt eksisteerivat, see konstrueeritakse sotsiaalselt varasemate kogemuste, koha meeltega tajutavate omaduste ja meediast saadud informatsiooni abil (Permentier et al., 2008). Piirkonna maine mõjutab otseselt inimeste ruumilist käitumist. Inimesed otsustavad maine põhjal, kuhu asuda elama, millist töökohta valida, kus avada äri ja kus veeta vaba aega (Wacquant, 1993). Koha maine võib mõjutada elanike karjäärivõimalusi ja enesehinnangut (Permentier et al., 2008).

Koha maine puhul saab eristada sisemist (*internal*) ja välist (*external*) mainet. Koha sisemine maine on loodud koha elanike poolt, väline maine mitte-elanike poolt (Permentier et al., 2007). Kohalike elanike ja kohast väljaspool tegutsevate inimeste arvamus võib sageli erineda (Hastings & Dean, 2003), kuid samas ei saa sisemist ja välimist mainet täiesti eraldi vaadelda. Koha välimine ja sisemine maine on üksteisest sõltuvad elanike ja mitte-elanike pideva kommunikatsiooni tõttu, neil on alati mingisugune ühisosa (Permentier et al., 2007).

Koha väline maine on enamasti võrreldes sisemise mainega oluliselt lihtsustatud ning koha omadusi kiputakse üle paisutama (Suttles, 1972). Sisemine maine on seevastu tavaliselt positiivsem kui väline maine. Sellel nähtusel on mitu põhjust, üheks neist on valik. Kui inimesel on võimalik valida linnasiseselt erinevate piirkondade vahel, teeb ta otsuse vastavalt oma väärtustele ja soovidele (Permentier et al., 2007). Kui inimesel ei ole võimalik majanduslikel või sotsiaalsetel põhjustel elukoha osas valiv olla, on tegemist arvamuse kallutatusega – ta kipub olukorraga leppima ja seda enda jaoks positiivsemaks mõtlema (Permentier et al., 2011). Kohast väljaspool tegutsevatel inimestel pole aga mingisugust põhjust koha negatiivsete aspektide pisendamiseks. Samuti on mitte-elanike teadmised vähesemad, nende hinnang põhineb sageli koha lihtsasti tajutavatel omadustel ja sekundaarsel informatsioonil (ibid). Kovacs ja Herferti (2012) läbiviidud üleeuroopalisel uuringus selgus, et paneelilamupiirkondade elanikud on enda kodukohast ja sarnastest piirkondadest tunduvalt positiivsemal arvamusel, kui teistes piirkondades elavad inimesed.

Koha maine kujundamisel mängib olulist rolli ka meedia. Meedial on võime konstrueerida kohast mingisugune kindel kuvand – seda eriti inimeste jaoks, kellel kohaga isiklik

kokkupuude puudub. Piirkonna kohta kajastatavast informatsioonist tekkinud hinnangud ja stereotüübid on aga väga raskesti muudetavad (Kokosalakis et al., 2006). Tänapäeval on järjest olulisem roll koha maine ja kuvandi kujundamisel ka sotsiaalmeedial. Sotsiaalmeedia erineb traditsioonilisest meediast peamiselt selle poolest, et selle edastatav informatsioon on mitmesuunaline, vahetu, interaktiivne ja pidev (Garay, 2019), see annab igäihele võimaluse edastada kohaga seotud isiklikke kogemusi (Toscano, 2017).

1.4 Ruumi representatsioonid

Arhitektid ja planeerijad loovad raamistiku koha toimimiseks, kuid selle päris elu määrab kasutaja, kes ruumi lugema, tõlgendama ja kohandama hakkab. Ruumi ja kasutaja vahel toimub teatav kommunikatsioon – osa sellest on teadlikult projekteerija poolt ette kirjutatud, osa aga planeerimatu (Ong, 2017). Üks võimalus seda kommunikatsiooni mõista on ruumi representatsioonide uurimine. Nendeks võivad olla kaardid, tekstid, fotod, filmid, maalid – kõik, mis väljendab seda, kuidas inimene ennast ümbritsevat ruumi tajub ja tunnetab. Antud töö fookuses oleva Instagrami abil on võimalik uurida just ruumi visuaalseid esitusi, pildid annavad edasi teadmisi, kogemusi, emotsioone ja väärtusi (Tobiasz-Lis & Wójcik, 2013).

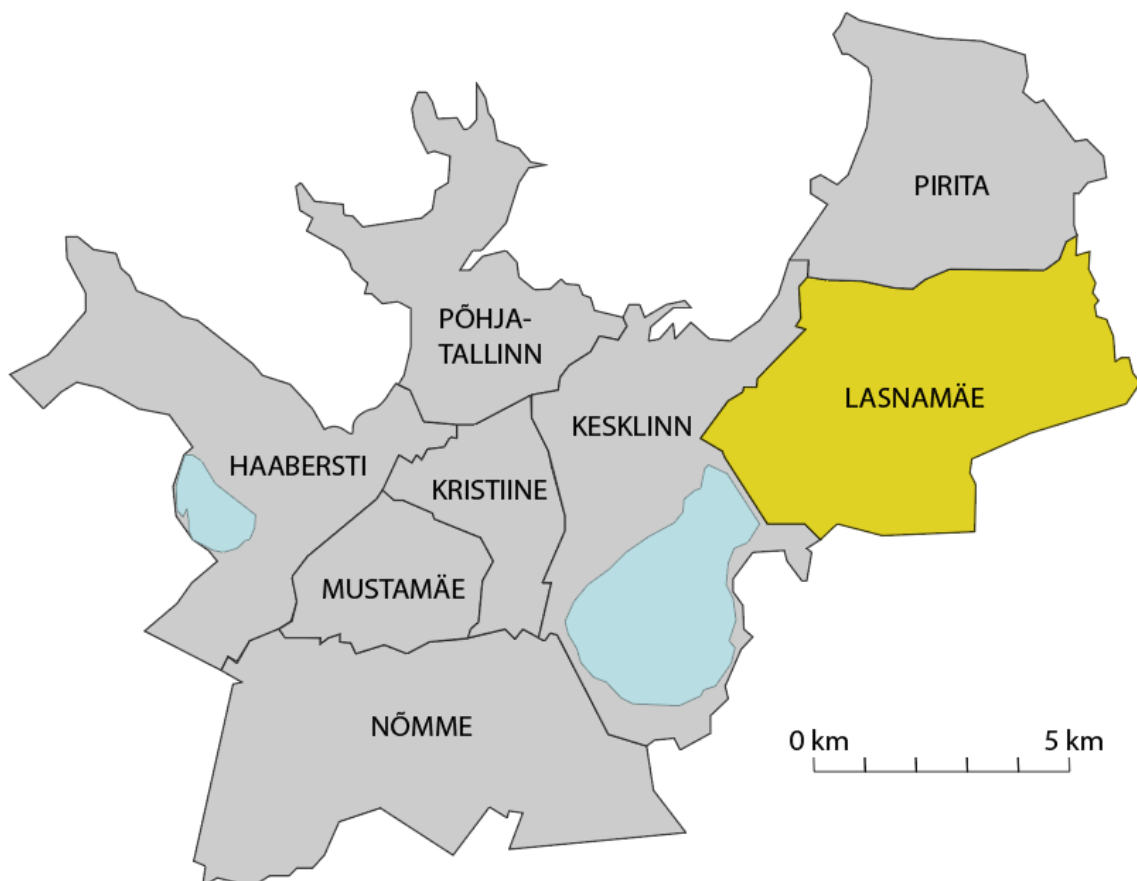
Sotsiaalmeediasse postitamine on teadlik tegevus ja see, mida üles laetakse, on valikuline (Boy & Uitermark, 2015). Juba ammu enne sotsiaalmeedia tekkimist on täheldatud, et fotograafid ei pea kõike pildistamisvääriliseks – pildistatakse asju ja kohti, mis on mingil viisil ilusad, huvitavad, naljakad, erilised või pildistaja jaoks olulised (Boy & Uitermark, 2017). Eraldi huvitav kategooria on fotod, mis kujutavad linnaruumi taustal inimest, sest nendel piltidel esitatakse korraga nii linnaruumi kui ka iseennast. Enese ruumi taustal näitamine väljendab, kuidas foto autor iseennast näeb ja kuidas ta tahab, et teda sotsiaalmeedias teised näeksid (Cerrone, 2016). Kahjuks pole aga enese ja linnaruumi koos pildistamist ja foto tausta valiku aspekte põhjalikult uuritud.

2. Uurimisala kirjeldus

Peatükk annab ülevaate uuritavatest piirkondadest – Lasnamäest ja Annelinnast. Töö kontekstis on oluline piirkonna kujunemine ja muutumine rajamise algusaastatest tänapäevani. Lähemalt kirjeldatakse linnaosade demograafilist olukorda, peamisi majanduslikke näitajaid ja linnaosade planeeringuid.

2.1 Lasnamäe

Lasnamäe on 27,5 km² suurune administratiivne linnaosa Tallinnas (joonis 1). 2019. aasta seisuga elas Lasnamäe linnaosas 117 410 inimest, olles rahvaarvult suurim linnaosa Tallinnas (Tallinn arvudes, 2019). Lasnamäe on ühtlasi ka Tallinna kõige suurema mitte-eestlaste osakaaluga linnaosa – 25,7% elanikest määratlevad end eestlasena, 62% venelasena, 5,4% ukrainlasena ja 2,8% valgevenelasena, muud rahvused moodustavad 4,2% Lasnamäe elanikest (ibid). Peaaegu kogu elanikkond elab kortermajades – 2011. aasta andmetel on Lasnamäel vaid 4 ühepereelamut (Tallinna Statistikaatlas).

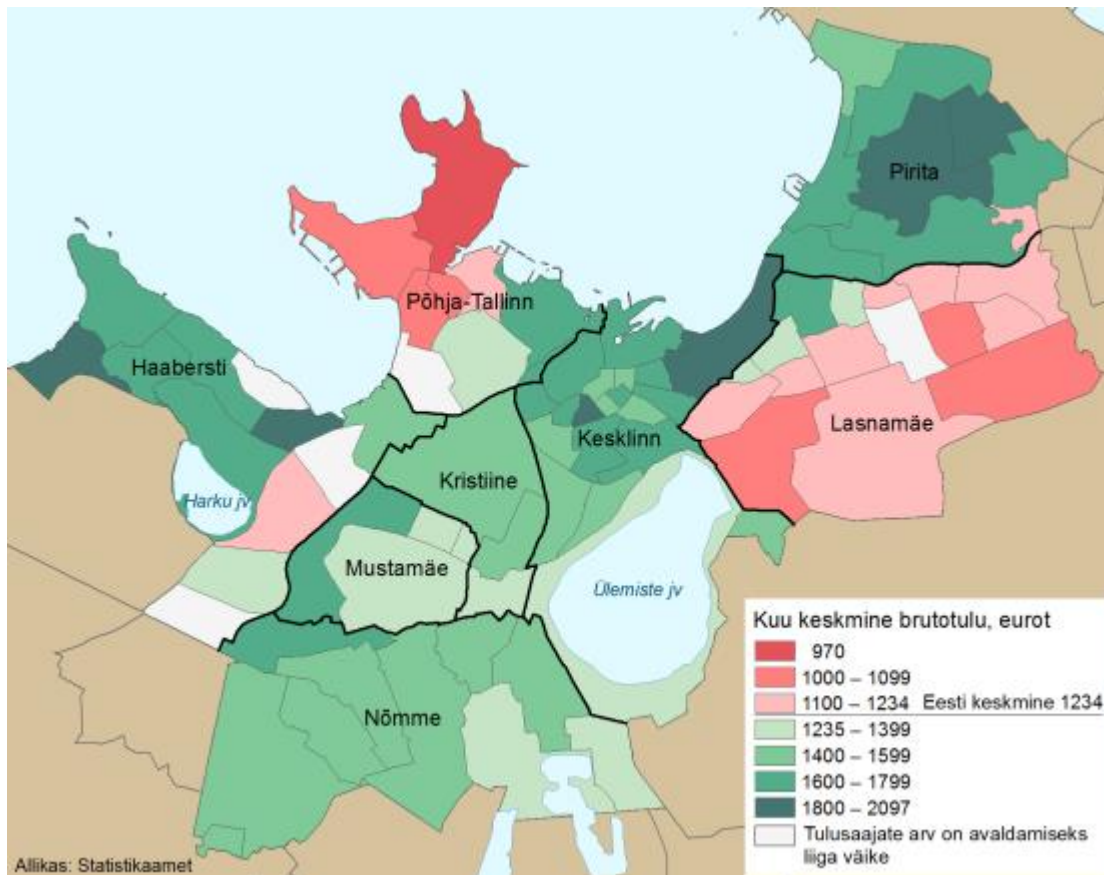

Joonis 1. Lasnamäe linnaosa paiknemine Tallinnas. Autori kaart. Aluskaart: Tallinna kodulehekül

Tänapäevase Lasnamäe linnaosa kujunemise alguseks võib pidada 1970. aastate lõppu, kui alustati plaanipärase kortermajade ehitusega (Eesti Entsüklopeedia, 2011). Lasnamäe on Tallinna paneelelamupiirkondadest kõige uuem, ehitustegevus toimus veel 1990. aastate alguseni. Võrreldes teiste sarnaste piirkondadega olid Lasnamäel korterid keskmiselt ruumikamad ja linnaosal oli väga hea ühendus kesklinnaga (Kährrik et al., 2019). Nõukogude Liidu lagunemise tõttu aga kõike plaanitud ei ehitatud. Välja jäid ehitamata mitu elurajooni, samuti oli Lasnamäed ja kesklinna ühendamaks planeeritud kiirtrammiliin, mille rajamiseni ei jõutud. Kokku ehitati ligi 650 korterelamut (Eesti Entsüklopeedia, 2011). Sarnaselt teiste Tallinna ja ka muude Nõukogude Liidu linnade paneelelamupiirkondadega, ei jõutud plaanitud teenindusasutusi välja ehitada (Leetmaa & Hess, 2019), aja ja raha nappuse tõttu ei rajatud suurt osa planeeringus ette nähtud parkidest, rohelistest koridoridest ja ka autodele mõeldud infrastruktuurist (Metspalu & Hess, 2018).

Venekeelse elanikkonna ebaproportsionaalselt suur osatähtsus esines juba piirkonna rajamise ajal. Venemaalt, Ukrainast ja Valgevenest pärit immigrandid said uutesse korteritesse eelisjärjekorras sisse kolida (Kährrik & Tammaru, 2010). Kortereid ei jagatud küll rahvuse alusel, vaid eelis oli tööstus- ja militaarsektoris töötavatel inimestel – nendeks olid aga sagedasti sisserändajad (ibid). Uutel elamupiirkondadel, sealhulgas Lasnamäel, oli terve nõukogude aja vältel kõrge sotsiaalne staatus ning seal elasid tole aja kohta suhteliselt heal järjel olevad inimesed (ibid). Lasnamäe sotsiaal-demograafiline olukord hakkas muutuma pärast Eesti taasiseseisvumist. Eestikeelne elanikkond lõikas majanduslikest ja poliitilistest reformidest rohkem kasu ja hakkas kolima paneelelamupiirkondadest teistesse Tallinna piirkondadesse ja eeslinnadesse (Leetmaa et al., 2018). On leitud, et venekeelne elanikkond Eestis on elukohtade osas vähem mobiilne ja venekeelsed inimesed kolivad suurema tõenäosusega paneelelamupiirkondadesse (Mägi et al., 2015).

Tänapäeval nähakse Lasnamäed kui mitte väga atraktiivset elukeskkonda (Kährrik et al., 2019). See väljendub ka kinnisvarahindades – Lasnamäel on Tallinna linnaosade lõikes korteritel kõige madalam keskmine ruutmeetrihind (Maa-amet, 2019). Samuti on Lasnamäe elanike sissetulek teiste linnaosade elanikega võrreldes madal (joonis 2).

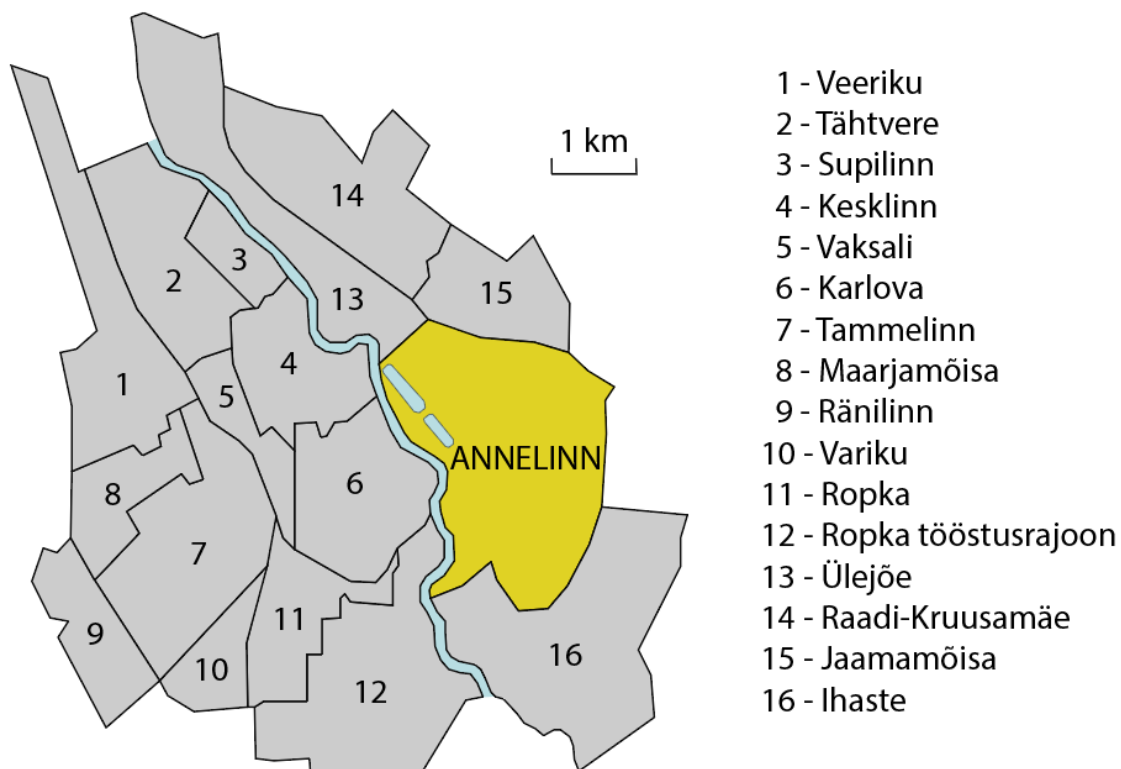
Joonis 2. Tallinna elanike keskmine kuu brutotulu asumite lõikes aastal 2018. Allikas: Statistikaameti blogi (2019)

Samas on näha ka mitmeid positiivseid arenguid. 2009. aastal rajati kesklinna lähedusse endise paekivikarjääri äärde kaasaegne Pae park, pargi ümbrusesse on kerkinud ka moodsa keskkonnaga uusarendused. 2013. aastal avati Narva maantee ääres Loopealse asumis uus õigeuskirik, ka selles piirkonnas on hulgaliselt uusarendusi. Üleüldiselt on linnaosas pidevalt kortermaju renoveeritud ja linnaruumi kaasajastatud, ainuüksi 2018. aastal investeeris Tallinna linn Lasnamäe linnaosa avaliku ruumi arendamisse üle 2 miljoni euro (Lasnamäe linnaosa arengukava).

2.2 Annelinn

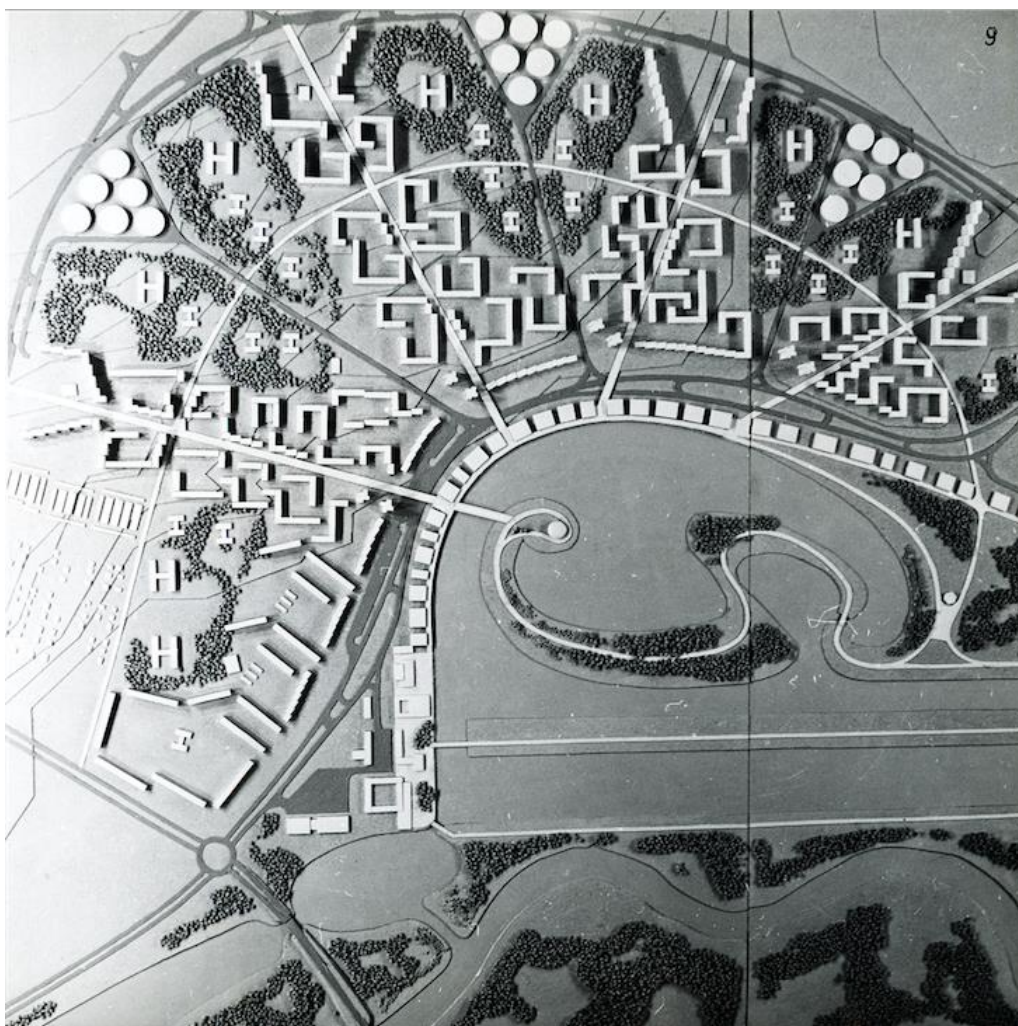
Annelinn on üks Tartu 17 linnaosast, kuid erinevalt Lasnamäest pole tegu administratiivse üksusega (joonis 3). 2017. aasta seisuga elab Annelinnas 24 957 inimest, moodustades ligi 25% kogu Tartu elanikkonnast. Annelinn on Tartu suurim linnaosa rahvaarvult, pindalalt ja asustustiheduselt (Tartu statistiline ülevaade, 2017). Annelinna elanikest 63% on eesti

emakeelega, 35% vene emakeelega ja 2% muu emakeelega, olles seega suurima mitte-eestlaste osakaaluga linnaosa Tartus (Leetmaa, 2020).

Joonis 3. Annelinna paiknemine Tartus. Autori kaart. Aluskaart: Tartu statistiline ülevaade 2014

Annelinna generaalplaan (joonis 4) koostati 1971. aastal, see nägi ette nelja mikrorajooni rajamist kokku 50 000 elanikule (Pae). Annelinna planeeringu keskseks printsiibiks oli linnaosa ühendav jalakäiguteede võrgustik (Ong, 2017). Sarnaselt Lasnamäele, ei jõutud kunagi kõige planeeritu rajamiseni, välja jäid ehitamata kaks mikrorajooni ja suur osa infrastruktuurist (Pae).

Joonis 4. Annelinna generaalsoon aastast 1971. Autorid Mart Port ja Malle Meelak. Allikas: Eesti arhitektuuriajakiri Maja

Tänapäeval on Annelinn Tartu suurim paneelilamurajoon, kuigi nõukogudeaegseid elamurajoone on ka teistes linnaosades, näiteks Ropkas, Veerikul ja Ränilinnas. Esialgses plaanis ehitamata jäänud kaubandus- ja teenindusasutused on pärast taasiseseisvumist aja jooksul nõudlusele järele jõudnud, rajatud on mitu uut kaubanduskeskust (Sild, 2014). Kuigi Annelinnas on rohelist ja haljasalast palju, on probleemiks nende vähene hooldatus (ibid). Annelinna kinnisvarahinnad jäävad Tartu keskmistele hindadele märkimisväärselt alla, olles samas suurusjärgus Ränilinnas, Jaamamõisa ja Ropka omadega (Maa-amet, 2020). Üks viimase aja suurimaid linnaruumiga seotud projekte oli aastatel 2016/2017 Annelinna linnaosa läbiva kergliiklustee rajamine ja olemasoleva kaasajastamine. Kergliiklustee äärde rajati ka moodsaid mänguväljakuid ja puhkealasid. Lähitulevikus on plaanis veel näiteks tänavavalgustuse

suuremahuline rekonstrueerimine, millel on positiivne mõju linnaosa turvalisusele ja liiklusohutusele (Tartu linna kodulehekül, 2020).

3. Andmed ja metoodika

3.1 Andmete päritolu

Bakalaureusetöös analüüsitavateks andmeteks on Instagrami rakendusse üles laetud avalikult ligipääsetavad fotod. Kasutajatel on võimalus seadistada oma konto ka nii, et postitused on nähtavad vaid valitud isikutele – sellised fotod jäid tööst välja. Pilti või videot üles laadides on kasutajal võimalik lisada postitusele asukohamärke (*location tag*), kuni 2200 tähemärgine kirjeldus (*caption*), kuni 30 teemaviidet (*hashtag*) ja lisada postitusele viiteid teistele kasutajatele (Jackson, 2020). Antud töös on võetud arvesse vaid postituse pildiosa ja asukohaviidet.

Instagrami postitused on seotud konkreetsete isikutega, seega tuleb neid andmetena kasutades pöörata tähelepanu ka eetilisele. Townsend ja Wallace (2016) on oma sotsiaalmeediauuringute eetikajuhendis toonud välja neli peamist riskantset teemat: privaatsus, nõusolek, anonüümsus ja võimalik põhjustatav kahju. Privaatsus ja nõusolek taanduvad küsimusele, kas postitaja on arvestanud, et tema sisule võivad ligi pääseda ka võõrad inimesed. Instagrami puhul võib eeldada, et postitajad on sellega arvestanud. Anonüümsuse puhul on oluline, et pärast töö avaldamist ei oleks võimalik kellegi isikut tuvastada. Selle tagamiseks ei ole töös illustratsioonidena kasutatud fotode üleslaadijatele viidatud. Samuti viis autor läbi eksperimendi, kas fotode Google pildiotsingusse sisestamisel on võimalik jõuda originaalfotoni – tulemuseks oli, et otsingumootor algset pilti tuvastada ei suutnud. Võimalik põhjustatav kahju viitab ohule, et töö avaldamine tekitab indiviidile või grupile mainekahju või muid negatiivseid tagajärgi. Autori hinnangul antud töös oht puudub, sest uuritavate gruppide ja piirkondade kohta ei avaldata informatsiooni, mis võiks nende avalikku mainet mõjutada.

3.2 Andmete kogumine ja valimi koostamise põhimõtted

Fotod on kogutud kasutades Instagrami mobiilirakendust ja otsides postitusi vastavalt asukohamärgetega „Annelinn“ ja „Lasnamäe“. Fotosid oleks olnud võimalik otsida ka teemaviite järgi, kuid autor otsustas asukohaviite kasuks põhjusel, et teemaviiteid kasutatakse suurema varieeruvusega, näiteks Lasnamäe kohta kasutatakse #lasnamäe, #lasna, #ласнамяэ jne. Autor uuris töö planeerimisetapis väikese valimiga, kas erinevate teemaviidete puhul on märgata ka olulisi erinevusi. Selgus, et erinevate teemaviidete alt leitav sisu on küllaltki

sarnane. Postitusele saab märkida mitu teemaviidet, kuid vaid ühe asukohaviite, seega oleks antud töös duplikaatide välja filtreerimine osutunud liialt ajamahukaks.

Annelinna fotod on kogutud 2019. aasta novembris ning fotode üleslaadimise ajad jäävad vahemikku 26. oktoober 2012 kuni 12. november 2019. Lasnamäe fotod on kogutud 2020. aasta veebruaris, fotode üleslaadimise ajad jäävad vahemikku 1. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019. Fotode ajaperiood on valitud nii, et oleks kaetud kõik aastaajad, vältimaks aastaaja mõjutusi inimeste sotsiaalmeediakäitumisele. Annelinna fotode periood on tunduvalt pikem, sest asukohamärkega „Annelinn“ postitatakse fotosid harvemini. Et Lasnamäe ja Annelinna valimid oleksid suuruse poolest vähegi võrreldavad, koguti vastava asukohamärkega kõik avalikud fotod.

Valimisse koguti ainult avalikku väliruumi kujutavad fotod, videod jäeti analüüsist välja. Fotodel võis olla kujutatud ka inimesi või muid objekte, kuid vähemalt 2/3 foto pinnast pidi olema nähtav linnaruum. Välistati fotod, millel on näha ainult taevast või väga lähedalt pildistatud loodust. Samuti välistati fotod, mille üleslaadijaks ei ole üksikisik, vaid firma või muu organisatsioon. Ei kogutud ka fotosid, mis on silmnähtavalt pildistatud uurimisalast väljaspool. (Joonis 5)

Joonis 5. Valimisse mittesobivad fotod asukohamärgetega „Lasnamäe“ ja „Annelinn“. Autori montaaž

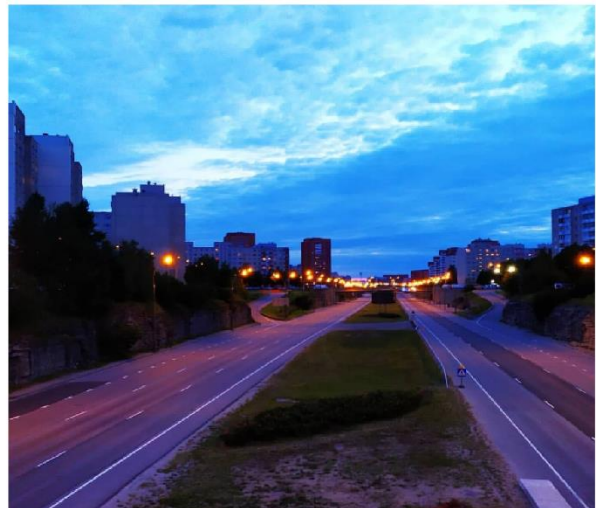
Valimisse sobivatest fotodest tegi autor Instagrami mobiilirakenduses ekraanitõmmise, millele jäi peale ka foto üleslaadinud kasutaja nimi ja üleslaadimise kuupäev. Annelinna kujutavaid fotosid koguti 320 ja Lasnamäed kujutavaid fotosid 709. Pärast fotode kogumist andmebaas korrastati ja eemaldati mitmekordsete postitajate fotod, suhteliselt väikese andmemahu tõttu oli võimalik seda teha käsitsi. Fotosid hoiti autori isikliku arvuti kõvakettal, kellegi teisega neid ei jagatud. Pärast töö valmimist kogutud fotod likvideeriti.

3.3 Fotode analüüsi metoodika

Fotode analüüsimiseks koostati andmebaas programmis MS Excel. Iga foto kohta määrati järgmised atribuudid:

- **Postitaja sugu** – määrati võttes arvesse postitaja kasutajanime, Instagrami profiili kirjeldust (*bio*), profiilifotot ning kasutaja teisi postitusi. Mõne postitaja sugu ei olnud võimalik teada saada. Antud töös soolisi erinevusi ei uurita, küll aga näitab tulemus, kas Instagramis on üks sugu teisest suuremal määral esindatud.
- **Postitaja keelekasutus** – määrati võttes arvesse postitaja kasutajanime, profiili kirjeldust ning postitaja keelekasutust. Andmebaasist eemaldati fotod, mille üleslaadija ei olnud eesti ega vene keele rääkija, sest töös uuritakse vaid neid kaht keelegruppi; uuritavates piirkondades moodustavad mõne kolmanda keele kasutajad vaid marginaalse osa. Võimalikke väärtuseid oli seega kaks: eesti keelt kasutavad ja vene keelt kasutavad inimesed.
- **Fotol kujutatu** – inimesed kujutavad fotodel kohti ja objekte, mis on nende meelest ilusad, huvitavad, emotsioone tekitavad või muul viisil esitamist väärt (Boy & Uitermark, 2017). Fotodel kujutatud objektide võimalikud kategooriad olid järgmised: Anne kanal (ainult Annelinnas), loodus, taevas, kergliiklustee, nõukogudeaegne arhitektuur, tänav, park/roheala, nõukogudeaegne mänguväljak, kaasaegne mänguväljak või välijõusaal, tänavakunst, kaasaegne arhitektuur, avalik üritus, pood/kaubanduskeskus, kirik (ainult Lasnamäel) ja Laagna tee (ainult Lasnamäel). Ühel fotol võis olla rohkem kui üks loetletud objektidest.
- **Filter** – Instagram võimaldab fotot üles laadides lihtsasti lisada fotole filtreid, mis muudavad originaalfoto värvitoone. Mustvalge filtri kasutamine võib anda edasi negatiivset või nostalgilist emotsiooni (Hemphill, 1996). Võimalikud kategooriad antud analüüsis on kas värviline või mustvalge.
- **Aeg päevast** – sõltuvalt sellest, mis kellaajal on foto pildistatud, on võimalikud kategooriad valge, pime või hämär. Pimedas või hämaras pildistamine võib viidata suuremale turvatundele.
- **Kas pildil on inimene** – võimalikud variandid on kas jah või ei. Enese linnaruumi taustal pildistamine väljendab, kuidas postitaja ennast näeb ja tahab, et teised teda näeksid – omamoodi on enda ja ruumi koos esitamine enese kohaga seostamine (Cerrone, 2016). Võib eeldada, et enamasti on fotol postitaja ise või keegi postitaja tuttavatest.
- **Linnaruumi kvaliteet** – antud tunnus võtab foto tervikuna kokku ja näitab, millist ruumi esitatakse. Võimalik on neli kategooriat (joonis 6). Esimene hõlmab linnaruumi, mis on vananenud või hooletusse jäetud. Teine variant on linnaruum, mis on modernne,

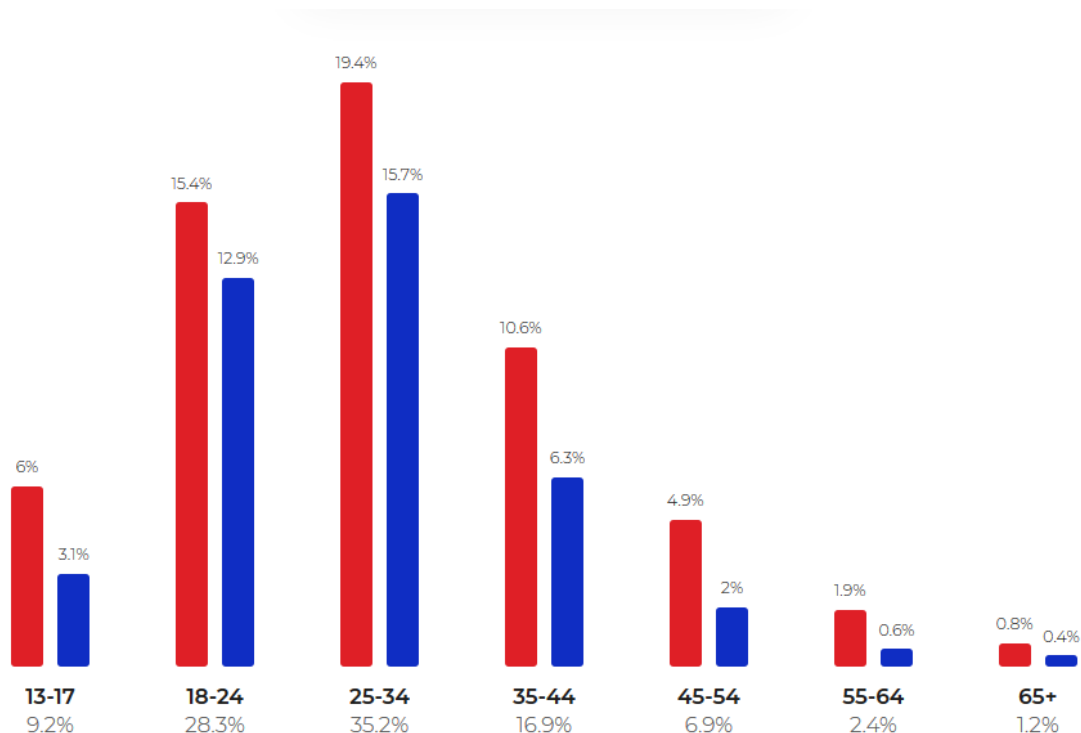
uuenduslik, kaasaegne. Oli ka võimalik, et foto kuulus mõlemasse või mitte kumbagi kategooriasse. Sellisel juhul on ruum kas kontrastne või neutraalne.

Joonis 6. Näide vananenud, hooletusse jäetud linnaruumist (vasakul üleval), kaasaegsest (paremal üleval), kontrastsest (vasakul all) ja neutraalsest (paremal all) linnaruumist. Allikas: autori kogutud fotod

3.4 Andmete kvaliteet

Eestis kasutab Instagrami 2019. aasta seisuga ligikaudu 350 000 inimest, neist 59% on naised ja 41% mehed. Vanuse poolest moodustavad kõige suurema kasutajate grupi inimesed vanuses 25 kuni 34 aastat (joonis 7; Napoleoncat, 2019). Seega võib eeldada, et Instagrami andmete põhjal läbi viidavas analüüsis on rohkem esindatud nooremapoolsed ja naissoost inimesed.

Joonis 7. Instagrami kasutajate sooline ja vanuseline jagunemine Eestis. Allikas: Napoleoncat, Instagrami koostööpartner

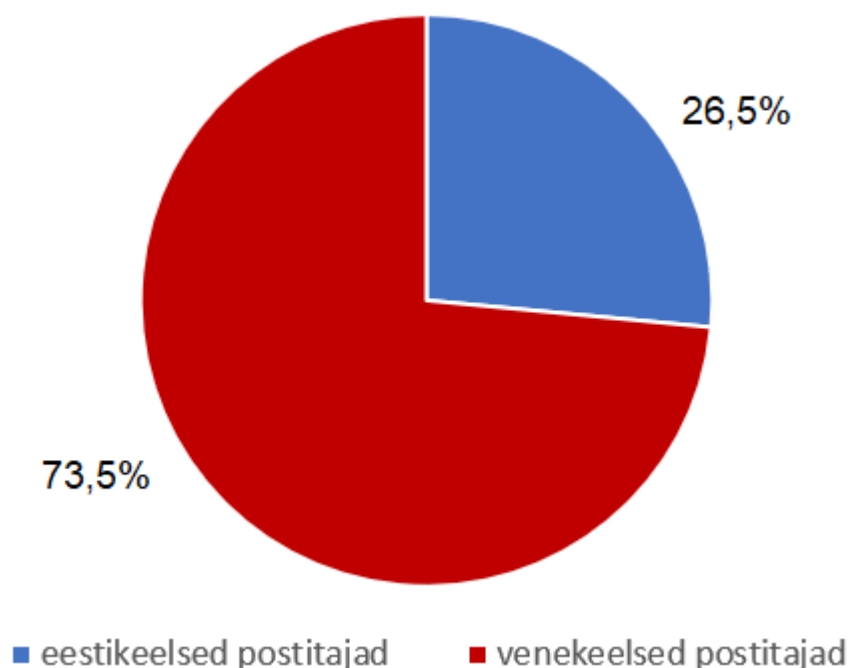
Ruumi ja maastikku kujutavaid fotosid postitatakse Instagrami proportsionaalselt vähe. Suurema osa postitatud sisust moodustavad fotod inimestest, lemmikloomadest, toidust, inimeste kodudest ja autodest (Hu et al. 2014). Palju on ka reklaamsisu ning teistelt sotsiaalmeediaplattformidelt võetud pilte ja videoid. 2014. aastal läbi viidud uurimuses selgus, et kõige rohkem postitatakse fotosid, mille fookuses on postitaja üksi või koos sõpradega (ibid). Fotosid kogudes sobisid valimisse hinnanguliselt vähem kui 25% kõikidest fotodest. Instagrami andmete võimaluste ja piirangute üle on põhjalikumalt arutatud järgnevas peatükis.

4. Tulemused ja arutelu

Peatükis on esmalt esitatud fotode analüüsimise kvantitatiivsed tulemused linnaosade kaupa. Arutelupeatükis vastatakse sissejuhatuses sõnastatud uurimisküsimustele ja võrreldakse omavahel kaht uuritavat piirkonda – Lasnamäed ja Annelinna. Samuti analüüsitakse põhjalikumalt töös kasutatud metoodikat, selle puuduseid ja võimalusi.

4.1 Lasnamäe tulemused

Analüüsiti kokku 597 fotot, neist 158 (26,5%) on postitatud eestikeelsete kasutajate poolt ja 439 (73,5%) venekeelsete kasutajate poolt (joonis 8). Eestikeelsete ja venekeelsete postitajate suhe on väga sarnane Lasnamäe üldisele rahvuslikule koosseisule – eestlasi 25,7% ja muid rahvuseid 74,3% (Tallinn arvudes, 2019). Postitajatest 170 (28,5%) on meessoost, 403 (67,5%) naissoost, 24 (4%) postitaja sugu ei olnud võimalik määrata.

Joonis 8. Eesti- ja venekeelsete postitajate jaotumine Lasnamäe valimis.

Esimene asi, mis fotot vaadates silma jääb, on sellel kujutatu. Kõige sagedamini pildistatud objektid Lasnamäel on nõukogudeaegne arhitektuur, mida on kujutatud 250 fotol, taevas 221 fotol ja park või roheala 190 fotol. Tänavaid (mitte Laagna teed) on kujutatud 116 fotol, kaasaegset arhitektuuri 65 fotol, loodust 64 fotol, Laagna teed 56 fotol. Veidi vähem on pildistatud Jumalaema Kiirestikuulja ikooni kirikut (29 fotot), kaasaegseid mänguväljakuid või

väljõusaale (29 fotot), kergliiklusteid (22 fotot), avalikke üritusi (13 fotot), poode või kaubanduskeskuseid (11 fotot), tänavakunsti (11 fotot) ja nõukogudeaegseid mänguväljakuid (2 fotot).

Suurimad ja statistiliselt olulised erinevused eestikeelsete ja venekeelsete postitajate vahel on nõukogudeaegse arhitektuuri, kaasaegsete mänguväljakute ja väljõusaalide, nõukogudeaegsete mänguväljakute ja parkide/rohealade kujutamisel (tabel 1). Eestikeelsed kasutajad postitasid märgatavalt rohkem nõukogudeaegset arhitektuuri kujutavaid fotosid, venekeelsed kasutajad postitasid rohkem pilte parkidest ja rohealadest. Kaasaegseid mänguväljakuid ja väljõusaale kujutasid venekeelsed postitajad ligi viis korda tihemini. Nõukogudeaegseid mänguväljakuid ei olnud kujutatud mitte ühelgi 439 venekeelse kasutaja üles laetud fotodest, samas oli 158 eestikeelsest postitajast 2 neid fotol kujutanud.

Tabel 1. Fotodel kujutatavate objektide erinevused sõltuvalt postitaja keelekasutusest.

Fotol kujutatud objekt	Kui palju on kujutatud eestikeelsete postitajate fotodel	Kui palju on kujutatud venekeelsete postitajate fotodel	Erinevuse statistiline olulisus (χ^2 test)
Nõukogudeaegne arhitektuur**	81 korda 51,3% fotodest	169 korda 38,5% fotodest	p = 0,00527
Taevas	54 korda 34,2% fotodest	167 korda 38% fotodest	p = 0,38839
Park/roheala*	42 korda 26,6% fotodest	148 korda 33,7% fotodest	p = 0,09892
Tänav (v.a Laagna tee)	24 korda 15,2% fotodest	92 korda 21% fotodest	p = 0,11617
Loodus	21 korda 13,3% fotodest	43 korda 9,8% fotodest	p = 0,22318
Laagna tee	19 korda 12% fotodest	36 korda 8,2% fotodest	p = 0,15399
Kaasaegne arhitektuur	15 korda 9,5% fotodest	50 korda 11,4% fotodest	p = 0,51178
Kirik	5 korda 3,2% fotodest	24 korda 5,5% fotodest	p = 0,24833
Kaubanduskeskus/pood	5 korda 3,2% fotodest	6 korda 1,4% fotodest	p = 0,14959
Kergliiklustee	4 korda 2,5% fotodest	18 korda 4,1% fotodest	p = 0,36947
Avalik üritus	3 korda 1,9% fotodest	10 korda 2,3% fotodest	p = 0,77945
Tänavakunst	3 korda 1,9% fotodest	8 korda 1,8% fotodest	p = 0,95116
Kaasaegne mänguväljak/välijõusaal**	2 korda 1,3% fotodest	27 korda 6,2% fotodest	p = 0,01432
Nõukogudeaegne mänguväljak**	2 korda 1,3% fotodest	0 korda 0% fotodest	p = 0,01821

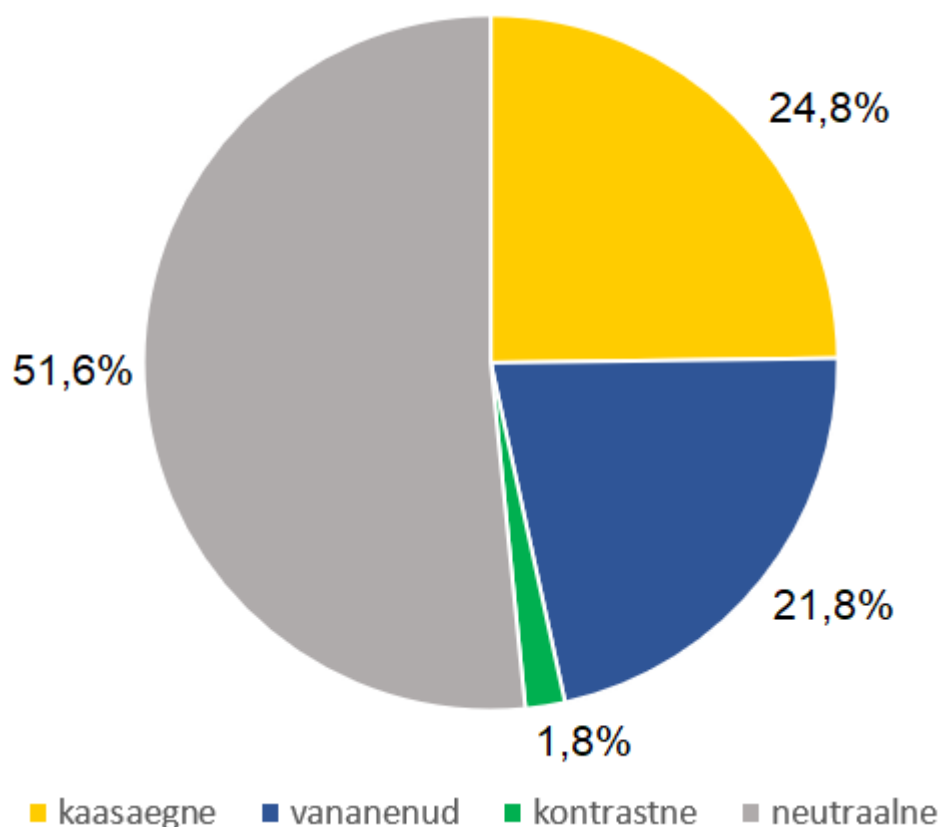
*statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,1$ korral

** statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,05$ korral

Mustvalget filtrit kasutasid 11 eestikeelset postitajat (7%) ja 11 venekeelset postitajat (2,5%). Erinevus on statistiliselt oluline ($p = 0,01078$). Seega kasutavad Lasnamäe linnaruumi kujutamisel eestikeelsed inimesed palju suurema tõenäosusega hallikaid värvitoone.

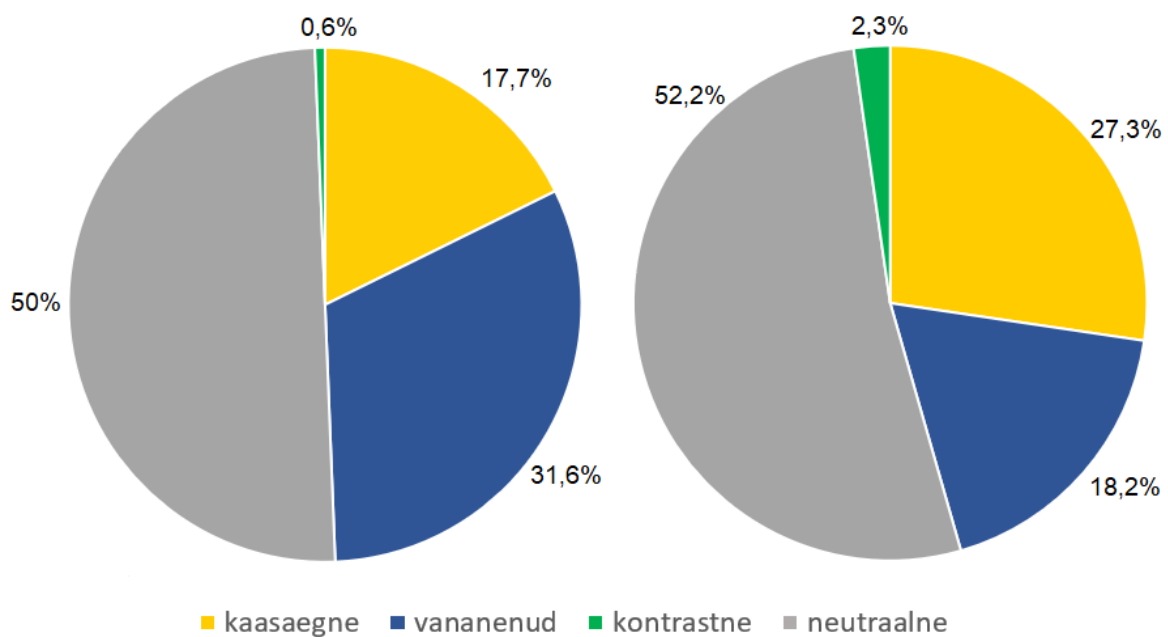
63,5% analüüsitud fotodest on pildistatud valgel ajal, 23,1% fotodest hämaras ja 13,4% fotodest pimedal ajal. Eestikeelsete postitajate fotodest on pildistatud 69,6% valges, 22,2% hämaras ja 8,2% pimedas. Venekeelsete postitajate fotodest 63,8% on pildistatud valges, 23,5% hämaras ja 12,7% pimedas. Kahe keelegrupi vahel statistiliselt olulist erinevust pole.

Jaotades Lasnamäed kujutavad pildid kvalitatiivsetesse kategooriatesse, selgus, et 24,8% fotodest kujutasid kaasaegset, modernset linnaruumi, 21,8% fotodest vananenud või hooletusse jäetud linnaruumi, 1,8% fotodest kontrastset linnaruumi ning 51,6% fotodest neutraalset linnaruumi (joonis 9). Seega ligi pooltel fotodest ei esitatud ei kaasaegset, kontrastset ega vananenud linnaruumi; kaasaegse ja vananenud linnaruumi esitamine oli samas suurusjärgus, kuid kaasaegset ruumi esitati natuke rohkem.

Joonis 9. Kaasaegset, vananenud, kontrastset ja neutraalset linnaruumi kujutavate fotode osakaal Lasnamäel.

Eestikeelsete kasutajate fotodest 50% kujutasid neutraalset linnaruumi, 31,6% vananenud, 17,7% kaasaegset ja 0,6% kontrastset linnaruumi. Venekeelsete kasutajate fotodest kujutasid 52,2% neutraalset, 27,3% kaasaegset, 18,2% vananenud ning 2,3% kontrastset linnaruumi (joonis 10). Statistiliselt oluline erinevus on kaasaegse ($p = 0,018862$) ja vananenud ($p = 0,00035$) linnaruumi kujutavate fotode sageduses – eestikeelsed kasutajad kujutavad oma postitatud fotodel venekeelsetest kasutajatest sagedamini vananenud linnaruumi ja harvemini kaasaegset linnaruumi.

Joonis 10. Eestikeelsete (vasakul) ja venekeelsete (paremal) postitajate kaasaegset, vananenud, kontrastset ja neutraalset linnaruumi kujutavate fotode osakaal Lasnamäel.

Linnaruumi taustal on pildistatud inimest 223 fotol 597st (37,4%). Kõige sagedamini on inimest kujutavatel fotodel taustaks pargid ja rohealad ning nõukogudeaegne arhitektuur (tabel 2). Mõlemas keelegrupis moodustavad inimest kujutavad pildid kõikidest piltidest ligikaudu 37,4%, ehk erinevus puudub. Samas erineb keelegrupiti see, mille taustal end kujutatakse. Eestikeelsed kasutajad on end pildistanud tunduvalt sagedamini nõukogudeaegse arhitektuuri, Laagna tee ja vananenud linnaruumi taustal, venekeelsed kasutajad sagedamini parkide, taeva, kaasaegsete mänguväljakute või väljõusaalide ja üldiselt kaasaegse linnaruumi taustal.

Tabel 2. Inimest kujutavate fotode taustal olevad objektid ja linnaruum. Tabelis on esitatud vaid objektid, mis esinevad inimeste taustal sagedamini kui 15 korda.

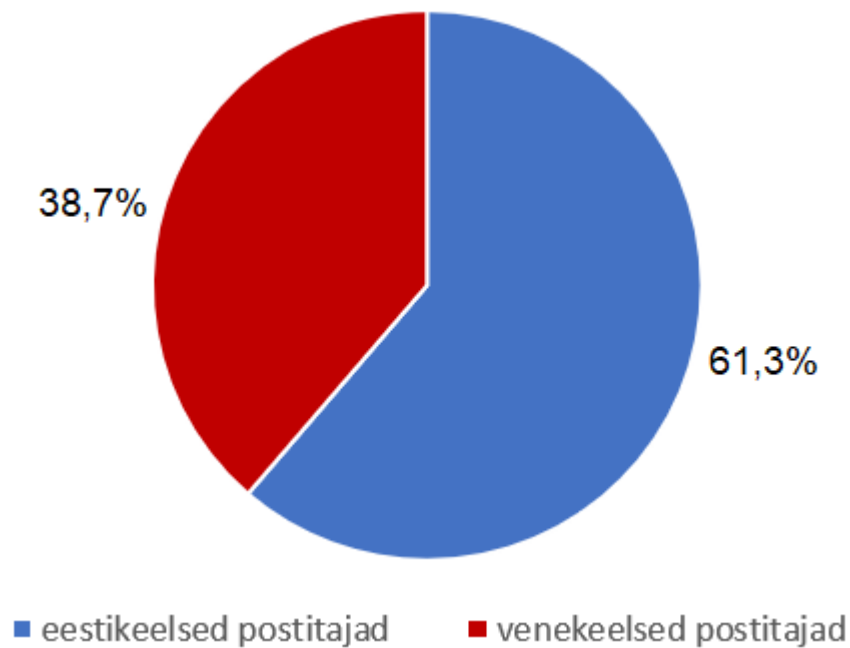
Foto taust	Eestikeelsed postitajad (kokku 59 fotot)	Venekeelsed postitajad (kokku 164 fotot)	Erinevuse statistiline olulisus (χ^2 test)
Park/roheala* Kokku 88 fotot	18 fotot 30,5% fotodest	70 fotot 42,7% fotodest	p = 0,06107
Nõukogudeaegne arhitektuur** 77 fotot	31 fotot 52,5% fotodest	46 fotot 28% fotodest	p = 0,00153
Tänav (v.a Laagna tee) 41 fotot	7 fotot 11,9% fotodest	34 fotot 20,7% fotodest	p = 0,13158
Taevas* 38 fotot	6 fotot 10,2% fotodest	32 fotot 19,5% fotodest	p = 0,05065
Kaasaegne mänguväljak või välijõusaal** 19 fotot	1 fotot 1,7% fotodest	18 fotot 11% fotodest	p = 0,00795
Loodus 17 fotot	6 fotot 10,2% fotodest	11 fotot 6,7% fotodest	p = 0,65193
Kergliiklustee 16 fotot	2 fotot 3,4% fotodest	14 fotot 8,5% fotodest	p = 0,23281
Laagna tee* 15 fotot	7 fotot 11,9% fotodest	8 fotot 4,9% fotodest	p = 0,06616
Kaasaegne linnaruum** 72 fotot	13 fotot 22% fotodest	59 fotot 36% fotodest	p = 0,04951
Vananenud linnaruum** 43 fotot	21 fotot 35% fotodest	22 fotot 13,4% fotodest	p = 0,00012

*statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,1$ korral

** statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,05$ korral

4.2 Annelinna tulemused

Analüüsiiti kokku 222 fotot, neist 136 (61,3%) on postitatud eestikeelsete kasutajate poolt ja 86 (38,7%) venekeelsete kasutajate poolt (joonis 11). Postitajatest 64 (28,8%) on meessoost, 153 (68,9%) naissoost, 5 (2,3%) postitaja sugu ei olnud võimalik määrata.

Joonis 11. Eesti- ja venekeelsete postitajate jaotumine Annelinna valimis.

Annelinna kujutavatel fotodel kõige sagedamini esinevad objektid on nõukogudeaegne arhitektuur (119 fotot), pargid ja rohealad (64 fotot) ning taevas (46 fotot). Tänavaid on kujutatud 42 fotol, loodust 26 fotol, kergliiklusteid 26 fotol, Anne kanalit 15 fotol, tänavakunsti 10 fotol, kaasaegseid mänguväljakuid ja välijõusaale 7 fotol, kaubanduskeskuseid ja poode 6 fotol, kaasaegset arhitektuuri 2 fotol ja nõukogudeaegseid mänguväljakuid 2 fotol. Statistiliselt olulised erinevused eesti- ja venekeelsete postitajate vahel on nõukogudeaegse arhitektuuri ja parkide/rohealade kujutamises (tabel 3). Sarnaselt Lasnamäele kujutavad eestikeelsed postitajad sagedamini nõukogudeaegset arhitektuuri ja venekeelsed postitajad sagedamini parke ja rohealasid.

Tabel 3. Fotodel kujutatavate objektide erinevused sõltuvalt postitaja keelekasutusest.

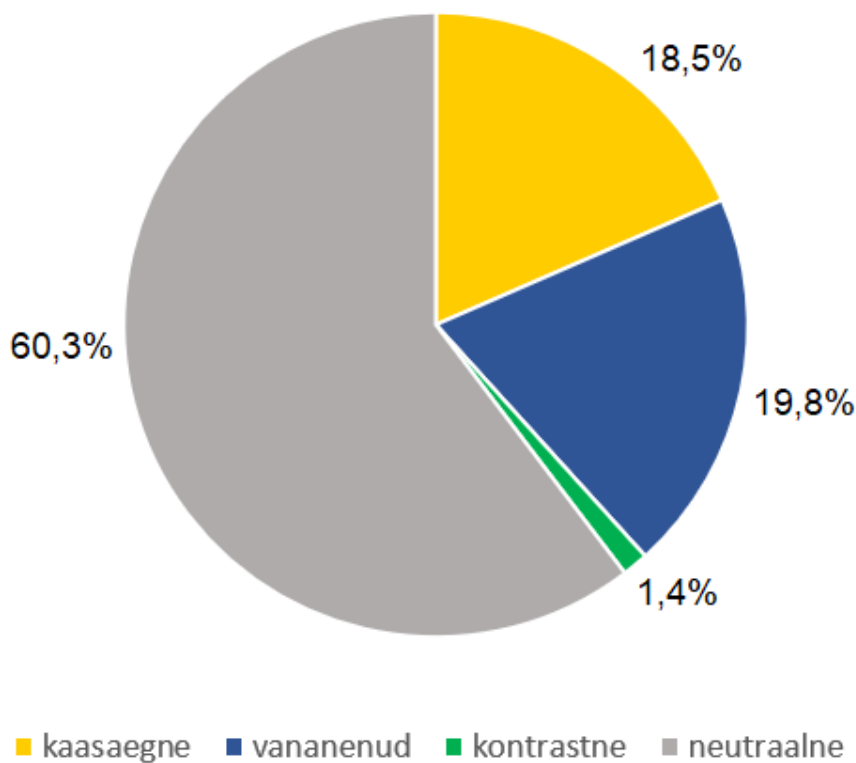
Fotol kujutatud objekt	Kui palju on kujutatud eestikeelsete postitajate fotodel	Kui palju on kujutatud venekeelsete postitajate fotodel	Erinevuse statistiline olulisus (χ^2 test)
Nõukogudeaegne arhitektuur**	80 fotot 58,8% fotodest	39 fotot 45,3% fotodest	p = 0,04985
Park/roheala**	28 fotot 20,6% fotodest	36 fotot 41,9% fotodest	p = 0,00065
Taevas	31 fotot 22,8% fotodest	15 fotot 17,4% fotodest	p = 0,33780
Tänav	27 fotot 19,6% fotodest	15 fotot 17,4% fotodest	p = 0,75393
Loodus	17 fotot 12,5% fotodest	9 fotot 10,5% fotodest	p = 0,64600
Kergliiklustee	14 fotot 10,3% fotodest	12 fotot 14% fotodest	p = 0,40879
Anne kanal	12 fotot 8,8% fotodest	3 fotot 3,5% fotodest	p = 0,12287
Tänavakunst	6 fotot 4,4% fotodest	4 fotot 4,7% fotodest	p = 0,93323
Kaasaegne mänguväljak/väljõusaal	4 fotot 2,9% fotodest	3 fotot 3,5% fotodest	p = 0,56593
Kaubanduskeskus/pood	5 fotot 3,7% fotodest	1 fotot 1,2% fotodest	p = 0,26053
Kaasaegne arhitektuur	0 fotot 0% fotodest	2 fotot 2,3% fotodest	p = 0,20753
Nõukogudeaegne mänguväljak	2 fotot 1,5% fotodest	0 fotot 0% fotodest	p = 0,42544

** statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,05$ korral

Annelinna kujutatavatel fotodel on mustvalget filtrit kasutatud kokku 7 fotol (3,1% fotodest), nendest 6 olid eestikeelsed postitajad ja 1 venekeelne postitaja. Erinevus ei ole statistiliselt oluline.

66,7% fotodest on pildistatud valgel ajal, 19,8% fotodest hämaras ja 13,5% fotodest pimedal ajal. Eestikeelsete postitajate fotodest on pildistatud 63,2% valges, 22,1% hämaras ja 14,7% pimedas. Venekeelsete postitajate fotodest 72,1% on pildistatud valges, 16,3% hämaras ja 11,6% pimedas. Kahe keelegrupi vahel statistiliselt olulist erinevust pole.

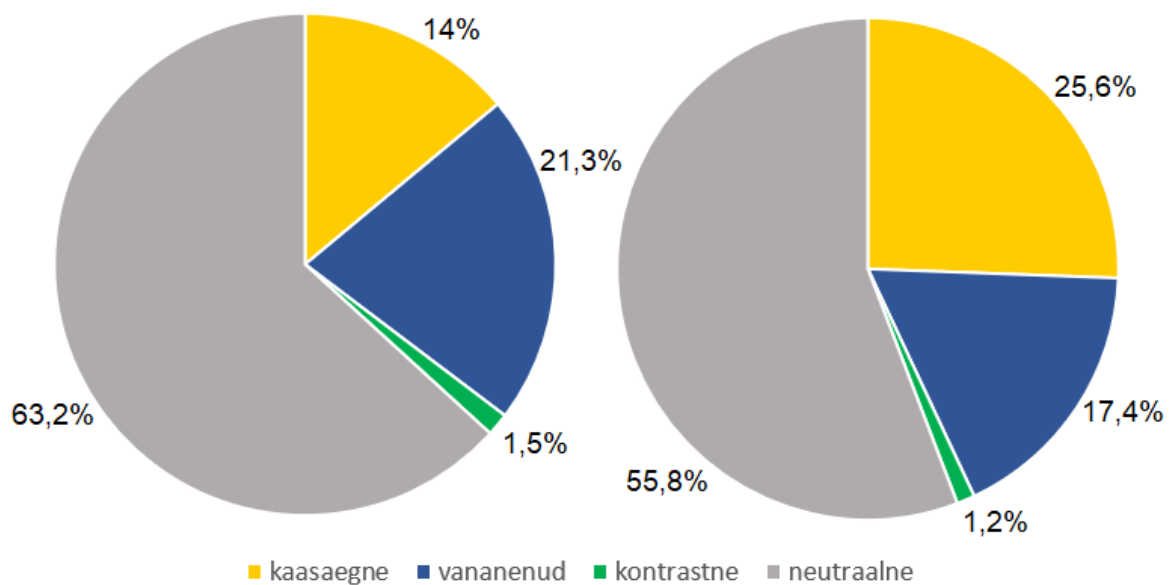
60,3% Annelinna fotodest ei saanud liigitada kaasaegset ega vananenud ruumi kujutavasse kategooriasse, 19,8% fotodest kujutavad vananenud või hüljatud linnaruumi, 18,5% fotodest kujutavad kaasaegset linnaruumi ning 1,4% fotodest kontrastset linnaruumi (joonis 12). Sarnaselt Lasnamäele moodustab suurema osa neutraalne linnaruum, kaasaegset ja vananenud linnaruumi kujutanud fotode arv on samas suurusjärgus.

Joonis 12. Kaasaegset, vananenud, kontrastset ja neutraalset linnaruumi kujutavate Instagrami fotode osakaal Annelinnas.

Kui võrrelda kaht keelegruppi, kujutasid eestikeelsete kasutajate fotodest 63,2% neutraalset linnaruumi, 21,3% vananenud, 14% kaasaegset ja 1,5% kontrastset linnaruumi. Venekeelsete kasutajate fotodest kujutasid 55,8% neutraalset, 25,6% kaasaegset, 17,4% vananenud ning 1,2% kontrastset linnaruumi (joonis 13). Statistiliselt oluline erinevus on kaasaegse ($p =$

0,02986) linnaruumi kujutavate fotode sageduses, venekeelsed kasutajad kujutasid seda sagedamini.

Joonis 13. Eestikeelsete (vasakul) ja venekeelsete (paremal) postitajate kaasaegset, vananenud, kontrastset ja neutraalset linnaruumi kujutavate Instagrami fotode osakaal Annelinnas.

Inimene figureerib linnaruumi taustal 64 fotol 222st (28,8%). Venekeelsete postitajate fotodel on inimesed palju sagedamini – 41,9% fotodest, eestikeelsete postitajate fotodel on inimene 20,6% fotodest ($p = 0,00065$). Kõige sagedamini on inimest kujutavatel fotodel taustaks nõukogudeaegne arhitektuur ning pargid ja rohealad (tabel 4). Keelegrupiti on statistiliselt oluline erinevus parkide taustal inimese pildistamises, venekeelsed postitajad teevad seda märgatavalt sagedamini.

Tabel 4. Inimest kujutavate fotode taustal olevad objektid ja linnaruum. Tabelis on esitatud vaid objektid, mis esinevad inimeste taustal sagedamini kui 10 korda.

Foto taust	Eestikeelsed postitajad (kokku 28 fotot)	Venekeelsed postitajad (kokku 36 fotot)	Erinevuse statistiline olulisus (χ^2 test)
Nõukogudeaegne arhitektuur Kokku 33 fotot	15 fotot 53,6% fotodest	18 fotot 50% fotodest	$p = 0,77670$
Park/roheala** 27 fotot	8 fotot 28,6% fotodest	19 fotot 52,8% fotodest	$p = 0,03087$
Kergliiklustee 16 fotot	7 fotot 25% fotodest	8 fotot 22,2% fotodest	$p = 0,59380$
Kaasaegne linnaruum 23 fotot	10 fotot 35,7% fotodest	13 fotot 36,1% fotodest	$p = 0,97381$
Vananenud linnaruum 12 fotot	7 fotot 25% fotodest	5 fotot 13,9% fotodest	$p = 0,25857$

** statistiliselt oluline erinevus olulisusnivoo $p < 0,05$ korral

4.3 Arutelu

Töös selgus, et nii Lasnamäel kui Annelinnas on fotodel enim kujutatud objekt nõukogudeaegne arhitektuur. Samas on Lasnamäel suurusjärgus 60% ja Annelinnas 50% fotosid, mis nõukogudeaegset arhitektuuri ei kujuta, fotodel on ka sagedasti päikeseloojanguid, parke ja rohealasid, tänavavaateid. Kuigi paneelalamupiirkondi on palju kritiseeritud nende monotoonsuse pärast, võib öelda, et Lasnamäed ja Annelinna esitatakse Instagramis tegelikult üsnagi mitmekesiselt. Mõlemas uurimispiirkonnas oli ka märgata, et inimestele lähevad korda hiljutised linnaruumiprojektid. Annelinna fotodel oli palju kujutatud linnaosa läbivat 2017. aastal avatud kergliiklusteed ja selle ääres olevaid puhkealasid. Lasnamäel oli silmajäävaks rohkesti pildistatud kohaks Pae park. Ühtlasi selgus, et enamus postitajatest ei proovi fotodel rõhutada linnaruumi häid või halbu omadusi – suurem osa fotosid on nii Lasnamäel kui ka Annelinnas neutraalse tooniga, negatiivset või nostalgilist emotsiooni edasi andvat must-valget filtrit kasutatakse väga harva.

Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi kujutamiseviisides joonistusid eestikeelsete ja venekeelsete kasutajate vahel välja mitmed erinevused. Mõlemas uuritavas piirkonnas on

eestikeelsed postitajad jäädvustanud oluliselt tihedamini nõukogudeaegset arhitektuuri ja venekeelsed postitajad parke ja rohealasid. Lisaks tuli Lasnamäel välja statistiliselt oluline erinevus nõukogudeaegsete mänguväljakute ja kaasaegsete mänguväljakute/väljõusaalide kujutamises – eestikeelsed kasutajad kujutasid sagedamini nõukogudeaegseid objekte ja harvemini kaasaegseid ning vastupidi. Sellest võib järeldada, et eestikeelsed kasutajad näevad Lasnamäed ja Annelinna rohkem kui nõukogude perioodi pärandit ning kujutavad neid ka vastavalt. Samuti selgus analüüsi käigus, et esitatava linnaruumi omadustes on keelegrupiti märgatavaid erinevusi. Lasnamäel kujutasid eestikeelsed postitajad sagedamini vananenud ja hooletusse jäetud linnaruumi ja harvemini kaasaegset ruumi, Annelinnas kujutasid venekeelsed kasutajad eestikeelsetest oluliselt sagedamini kaasaegset linnaruumi. Nähtuse üks võimalik põhjendus võib olla seotud koha sisemise ja välimise mainega. Permentier ja kaasautorid (2007; 2011) on väitnud, et kohaga tihedamalt seotud inimesed (elanikud) näevad tihti seda kohta positiivsemas valguses, kui kohaga mitteseotud inimesed. Samuti pole kohaga mitte-seotud inimestel põhjust koha negatiivseid aspekte pisendada (ibid). Seega võivad olla uuritavaid piirkondi pildistanud eestikeelsed kasutajad sagedamini mitte-elanikud, või ei tunne piirkondades elavad eestikeelsed inimesed kohaga väga suurt seotust. Siinkohal võib kahjuks ainult teoretiseerida, sest postitajate elukohta tegelikult ei teata.

Erinevusi esines ka inimeste linnaruumi taustal kujutamises. Lasnamäel figureerisid inimesed fotodel keelegrupiti võrdselt, Annelinnas oli venekeelsete postitajate fotodel inimene oluliselt tihemini. Võimalikuks põhjuseks võib jällegi olla seotus kohaga – on väidetud, et enese linnaruumi taustal pildistamine on mõnes mõttes enda kohaga sidumine (Cerrone, 2016). Inimest kujutavate fotode taustal olevate objektide ja ruumi kujutamise erinevused on väga sarnased fotodele, mis inimesi ei kujuta – eestikeelsete postitajate fotodel on inimes(t)e taustal sagedamini nõukogude ajaga seostatavad objektid ja vananenud linnaruum, venekeelsete postitajate fotodel on inimeste taustaks sagedamini pargid ja kaasaegne linnaruum. Seos ilmnes paremini Lasnamäe puhul, põhjuseks on tõenäoliselt Annelinnast mitu korda suurem valim. Kahjuks ei ole sotsiaalmeediasse postitatud fotode taustavalikut põhjalikult uuritud, antud töö põhjal tundub aga, et maastikufotodel ja inimest kujutavatel fotodel suuri erinevusi pole. Töö käigus oli ka nähtav, et mõned kasutajad valivad inimeste pildistamisel foto tausta palju hoolikamalt ja läbimõeldumalt kui teised.

Metoodiliselt võib autori hinnangul tööd pidada edukaks – fotodele oli võimalik määrata analüüsiks piisavalt erinevaid atribuute, samuti oli võimalik saada informatsiooni postitajate kohta ja võrrelda omavahel keelegruppe. Instagramifotodel kujutatud objekte on võimalik

suhteliselt edukalt kategooriatesse jagada, sest inimeste postitatav sisu tegelikult suurel määral ei erine. Postitajate profiilidelt on võimalik üle 95% kordadest lihtsasti välja lugeda postitaja sugu ja peamine suhtluskeel. Võimalik on ka fotode jaotamine kvalitatiivsetesse kategooriatesse, kuid see on juba keerulisem – näiteks ei saanud antud töös jagada pooltel fotodel kujutatavat linnaruumi kaasaegsesse ega vananenud kategooriasse. Iga foto on ikkagi erinev ja kvalitatiivsete kategooriate piirid on hägused, silma paistavad fotod, mis on millegi poolest ekstreemsemad.

Instagrami andmetel on ka mitmeid puudujääke. Linnageograafilise uurimuse puhul on ebarelevantsete fotode hulk väga suur – hinnanguliselt üle 80%. Töös leidis kinnitust ka statistika, et Instagrami kasutavad naised rohkem kui mehed. Postitajate vanust töös küll ei uuritud, kuid andmeid kogudes jäi silma vähe vanemaealisi kasutajaid. Seega on andmestik veidi kallutatud – nooremad ja naissoost inimesed on ülesindatud. Sarnase töö kontekstis oleks hea teada ka postitajate elukohta, kuid seda Instagram ei võimalda. Varasemalt on Instagrami andmeid geograafiaalastes uurimustes kasutatud suurandmetena. Sellisel viisil saab lihtsasti filtreerida suurt hulka fotosid postitamise asukoha ning postitaja vanuse ja soo järgi. On olemas ka erinevaid tarkvarasid (näiteks Microsoft Computer Vision API), mis suudavad edukalt tuvastada fotol olevaid objekte, kuid tänapäeval masinad fotosid kvalitatiivselt hinnata ei oska. Antud töös oligi kõige ajamahukam just fotode läbivaatamine ja hindamine. Kõige realistlikum on tulevikus sarnaste uurimuste puhul kasutada kombineeritud meetodit suurandmete analüüsist ja inimese poolt kvalitatiivsest hindamisest, kusjuures võib fotode kvalitatiivsel interpreteerimisel kasutada mitut tõlgendajat ja tekkivate kategooriate vastastikust valideerimist. Tehnoloogia arenedes suureneb kindlasti visuaalse sotsiaalmeedia uurimisväärtus.

Kokkuvõte

Antud töö eesmärgiks oli uurida Tallinna ja Tartu suurimate paneelelamupiirkondade, Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi esitamist Instagramis ning saada teada, kas eestikeelsed ja venekeelsed inimesed kujutavad neid kohti kuidagi erinevalt. Selleks analüüsiti asukohamärgetega „Lasnamäe“ ja „Annelinn“ Instagrami üles laetud linnaruumi kujutavaid avalikke fotosid. Üheks töö eesmärgiks oli ka meetodi katsetamine ja arendamine – uuriti, mida on üldse võimalik Instagramipostitustest linnageograafilise uurimuse kontekstis välja lugeda ning mis on sellise andmetüübi võimalused ja puudused.

Töös selgus, et mõlemas uuritavas piirkonnas oli fotodel kõige sagedamini esinevaks objektiks nõukogudeaegne arhitektuur, kuid palju kujutati ka parke ja rohealasid, taevast ja tänavaid. Ligi 2/3 fotodest olid pildistatud päevalvalges, ülejäänud fotod pimedal või hämaral ajal. Inimest oli linnaruumi taustal kujutatud Lasnamäel 37,4% fotodel, Annelinnas 28,8% fotodel. Lasnamäel kujutasid ligi pooled fotod neutraalset linnaruumi, ligi 25% fotodest kaasaegset, 22% vananenud ning 2% fotodest kontrastset linnaruumi. Annelinnas kujutasid 60% fotodest neutraalset ruumi, 20% fotodest vananenud, 19% fotodest kaasaegset ja 1% fotodest kontrastset linnaruumi. Mõlemas piirkonnas kasutati negatiivset või nostalgilist emotsiooni edasi andvat must-valget filtrit vähem kui 5% fotodest. Üldiselt ei proovinud postitajad oma fotodel linnaruumi häid või halbu omadusi rõhutada.

Nii Lasnamäel kui Annelinnas esines eesti- ja venekeelsete postitajate vahel erinevusi. Mõlemas piirkonnas kujutasid eestikeelsed postitajad sagedamini nõukogudeaegset arhitektuuri ja harvemini parke ja rohealasid. Lasnamäel tuli välja ka erinevus nõukogudeaegsete mänguväljakute ja kaasaegsete mänguväljakute-väljõusaalide kujutamises – venekeelsed postitajad kujutasid kaasaegseid objekte tunduvalt sagedamini. Lasnamäel oli kahe keelegrupi vahel oluline erinevus vananenud ja kaasaegse linnaruumi kujutamises, eestikeelsed postitajad esitasid sagedamini vananenud ruumi ja venekeelsed kaasaegse ruumi. Annelinnas ilmnes sarnane erinevus kaasaegse linnaruumi kujutamisel. Lasnamäel oli inimest linnaruumi taustal kujutatud kahes keelegrupis võrdselt, kuid Annelinnas figureeris inimene linnaruumi taustal tunduvalt sagedamini venekeelsete postitajate fotodel. Inimest kujutavad fotod ja maastikufotod suuresti ei erinenud.

Tegemist on esimese linnageograafilise teadusliku uurimusega Eestis, mis kasutab andmetena Instagramipostitusi. Töö käigus selgus, et fotodel kujutatavaid objekte on edukalt võimalik kategooriatesse jagada. Samuti oli võimalik luua kujutatava linnaruumi kirjeldamiseks

kvalitatiivsed kategooriad – antud töös kaasaegne, vananenud või hüljatud, kontrastne ja neutraalne linnaruum. Enam kui 95% kordadest sai määrata ka postitajate peamise suhtluskeele, mis tegi võimalikuks keelegruppide võrdluse. Meetodi peamiseks puudusteks on fotode kvalitatiivsest hindamisest tulenev ajamahukus ja sõltuvus fotode tõlgendajast ning andmete mõningane kallutatus – Instagrami kasutavad rohkem naissoost ja nooremapoolsed inimesed. Instagrami abil on võimalik uurida ka vaid rahvarohkemaid piirkondi. Ligi 25 000 elanikuga Annelinnas sobis antud töös kõigist avalikest postitustest analüüsimiseks vaid 222 fotot. Kokkuvõtlikult võib öelda, et meetod on linnaruumi uurimiseks sobiv, kuid tulevaste sarnaste tööde puhul oleks ajakulu vähendamiseks ja kvalitatiivse hindamise lihtsustamiseks otstarbekas kasutada mitut andmete tõlgendajat.

Instagram representations of public space in Lasnamäe and Annelinn

Jürgen Pikk

Summary

The aim of the present bachelor's thesis was to analyze the representations of Lasnamäe and Annelinn on Instagram, and to find out whether Estonian-speaking and Russian-speaking people portray these places in any different way. For this purpose, public photographs depicting urban space uploaded to Instagram with location tags "Lasnamäe" and "Annelinn" were analyzed. Another intent of the work was to test and develop the method – it studied what kind of information could be obtained from Instagram posts in the context of urban geographic research and what are the possibilities and disadvantages of this type of data.

To accomplish these aims, a total of 709 photos with the location tag “Lasnamäe” and 320 photos with the location tag “Annelinn” were collected. The photos had to be posted by an individual and at least two thirds of the photo had to visibly depict public urban space. In order to analyze the photos, the following attributes were assigned: gender of the uploader, main language of the uploader, objects depicted in the photo, time of the day (daylight, dark or dusk/dawn), whether a person was in the photo or not, usage of filter (black-and-white or none) and qualitative assessment of the pictured space (modern, neglected, contrasting or neutral).

The work revealed that in both studied areas, the most common object in the photographs was Soviet-era architecture, but parks and green areas, the sky and streets were also often depicted. Nearly two thirds of the photos were taken in daylight, the rest in the dark or at dusk/dawn. In Lasnamäe, 37.4% of the photos depicted people with urban space in the background, in Annelinn, people were depicted in 28.8% of photos. In Lasnamäe, almost half of the photos represented neutral urban space, close to 25% of the photos were of modern space, 22% of neglected and 2% of the photos depicted contrasting urban space. In Annelinn, 60% of the photos represented neutral space, 20% of the photos depicted neglected space, 19% of the photos depicted modern space and 1% of the photos depicted contrasting urban space. In both areas, less than 5% of the photographs used a black-and-white filter, which is commonly used to convey negative or nostalgic emotion. In general, the posters did not try to emphasize the good or bad features of urban space in their photos.

In both Lasnamäe and Annelinn, there were differences between Estonian- and Russian-speaking uploaders. In both areas, Estonian-speaking people depicted more Soviet-era

architecture and less parks and green areas. In Lasnamäe, there was also a difference in the depiction of Soviet-era playgrounds and modern playgrounds and outdoor gyms - Russian-speaking uploaders depicted modern objects much more often. In Lasnamäe, there was a significant difference between the two language groups in the depiction of outdated and modern urban space, Estonian-speaking uploaders presented outdated space more often while Russian-speaking uploaders presented modern space more often. In Annelinn, a similar difference was seen in the depiction of modern urban space. In Lasnamäe, people were portrayed equally in two language groups against the background of urban space, but in Annelinn, people were depicted much more often in the photos of Russian-speaking uploaders. It also appeared that photographs of people and landscape photographs did not differ much.

The present thesis is the first urban geographic scientific study in Estonia that uses Instagram posts as data. In the course of the work, it became clear that the objects depicted in the photos can be successfully divided into categories, since all photos of urban space are somewhat similar. It was also possible to create qualitative categories to describe the depicted urban space – in this work modern, neglected, contrasting and neutral. More than 95% of the times, the main language of communication of the uploaders could also be determined, which made it possible to compare language groups. The main disadvantages of the method are its time-consuming nature and high dependence on the interpreter of the photos due to the qualitative evaluation. There is also some bias in the data - Instagram is used more by females and younger people. Only more populous areas can be explored with Instagram. In Annelinn, with a population of almost 25,000, only 222 photos from all public posts were suitable for analysis in this work. In conclusion, the method is suitable for the study of urban space, but in the case of future similar works, it would be expedient to use more than one data interpreters in order to reduce time-cost and simplify qualitative assessment.

Kasutatud kirjandus

Boy, J.D. and Uitermark, J., 2015, September. Capture and share the city: Mapping Instagram's uneven geography in Amsterdam. In Conference "The Ideal City Between Myth and Reality. Representations, Policies, Contradictions and Challenges for Tomorrow's Urban Life", Urbino (Vol. 27).

Boy, J.D. and Uitermark, J., 2017. Reassembling the city through Instagram. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 42(4), pp.612-624.

Bunkse, E.V., 1979. The role of a humane environment in Soviet urban planning. *Geographical Review*, pp.379-394.

Cerrone, D., Baeza, J.L., Lehtovouri, P., 2018. Integrative Urbanism: Using Social Media to Map Activity Patterns for Decision-Making Assessment.

Garay, L., 2019. # Visitspain. Breaking down affective and cognitive attributes in the social media construction of the tourist destination image. *Tourism Management Perspectives*, 32, p.100560.

Grava, S., 1993. The Urban Heritage of the Soviet Regime The Case of Riga, Latvia. *Journal of the American Planning Association*, 59(1), pp.9-30.

Hastings, A. and Dean, J., 2003. Challenging images: tackling stigma through estate regeneration. *Policy & Politics*, 31(2), pp.171-184.

Hemphill, M., 1996. A note on adults' color-emotion associations. *The Journal of genetic psychology*, 157(3), pp.275-280.

Hu, Y., Manikonda, L. and Kambhampati, S., 2014, May. What we instagram: A first analysis of instagram photo content and user types. In Eighth International AAAI conference on weblogs and social media

Khrichenkov, A.V. and Ryzhova, O.O., 2018, November. Potential of territory renovation of residential buildings dating from 1958 to 1975. In IOP Conference Series: Materials Science and Engineering (Vol. 451, No. 1, p. 012159). IOP Publishing.

Kokosalakis, C., Bagnall, G., Selby, M. and Burns, S., 2006. Place image and urban regeneration in Liverpool. *International Journal of Consumer Studies*, 30(4), pp.389-397.

- Kovács, Z. and Herfert, G., 2012. Development pathways of large housing estates in post-socialist cities: An international comparison. *Housing Studies*, 27(3), pp.324-342.
- Kährik, A. and Tammaru, T., 2010. Soviet prefabricated panel housing estates: Areas of continued social mix or decline? The case of Tallinn. *Housing Studies*, 25(2), pp.201-219.
- Kährik, A., Kangur, K., Leetmaa, K., 2019. Socio-Economic and ethnic trajectories of housing estates in Tallinn, Estonia. In *Housing Estates in the Baltic Countries* (pp. 203-223). Springer, Cham.
- Kährik, A., Leetmaa, K. and Tammaru, T., 2012. Residential decision-making and satisfaction among new suburbanites in the Tallinn urban region, Estonia. *Cities*, 29(1), pp.49-58.
- Leetmaa, K. 2020 avaldamisel. Lasnamäe ja Annelinna statistiline ülevaade. Estates after transition töopaketi nr. 3 raport. Tartu Ülikooli rände- ja linnauuringute keskus.
- Leetmaa, K., and Hess, D. B. "Incomplete Service Networks in Enduring Socialist Housing Estates: Retrospective Evidence from Local Centres in Estonia." In *Housing Estates in the Baltic Countries*, pp. 273-299. Springer, Cham, 2019.
- Leetmaa, K., Holvandus, J., Mägi, K., Kährik, A., 2018. Population shifts and urban policies in housing estates of Tallinn, Estonia. *Housing estates in Europe*, p.389.
- Lindemann, K. and Kogan, I., 2013. The role of language resources in labour market entry: Comparing Estonia and Ukraine. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39(1), pp.105-123.
- Metspalu, P. and Hess, D.B., 2018. Revisiting the role of architects in planning large-scale housing in the USSR: the birth of socialist residential districts in Tallinn, Estonia, 1957–1979. *Planning Perspectives*, 33(3), pp.335-361.
- Monclús, J. and Díez Medina, C., 2016. Modernist housing estates in European cities of the Western and Eastern Blocs. *Planning Perspectives*, 31(4), pp.533-562.
- Musterd, S. and Ronald, V.K., 2007. Trapped or on the springboard? Housing careers in large housing estates in European cities. *Journal of Urban Affairs*, 29(3), pp.311-329.
- Mägi, K., Leetmaa, K., Tammaru, T., van Ham, M., 2015. Types of spatial mobility and the ethnic context of destination neighbourhoods in Estonia.
- Permentier, M., Bolt, G. and Van Ham, M., 2011. Determinants of neighbourhood satisfaction and perception of neighbourhood reputation. *Urban studies*, 48(5), pp.977-996.

Permentier, M., Van Ham, M. and Bolt, G., 2007. Behavioural responses to neighbourhood reputations. *Journal of Housing and the Built Environment*, 22(2), pp.199-213.

Permentier, M., Van Ham, M. and Bolt, G., 2008. Same neighbourhood... different views? A confrontation of internal and external neighbourhood reputations. *Housing studies*, 23(6), pp.833-855.

Relph, E., 1976. *Place and placelessness* (Vol. 1). Pion.

Sild, M., 2014. Modernistlikud linnaplaanid ja nende tähendus täna - paneelelamurajoonide planeerimine Nõukogude perioodil Lasnamäe ja Annelinna näitel. Magistritöö. Tartu: Tartu Ülikool

Silm, S. and Ahas, R., 2014. Ethnic differences in activity spaces: A study of out-of-home nonemployment activities with mobile phone data. *Annals of the Association of American Geographers*, 104(3), pp.542-559.

Szczerek, E., 2019, February. Loss of Potential: Large-Panel Housing Estates—Czyżyny Case. In *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering* (Vol. 471, No. 9, p. 092034). IOP Publishing.

Suttles, G.D., 1972. *The social construction of communities* (Vol. 111). Chicago: University of Chicago Press.

Šuška, P. and Stasíková, L., 2013. Transformation of the built environment in Petržalka pre-fabricated housing estate. *Hungarian Geographical Bulletin*, 62(1), pp.83-89.

Zasina, J., 2018. The Instagram image of the city. Insights from Lodz, Poland. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, 42(42), pp.213-225.

Tallinn arvudes 2019. Tallinna linnakantslei.

Tasan-Kok, T., 2015. Creating 'spaces for diversity' from 'spaces of modernity': The case of the Jane-Finch neighbourhood, Toronto (Canada). *AR Arhitektura, raziskave*, (1), pp.24-33.

Tobiasz-Lis, P. and Wójcik, M., 2013. Evaluating and interpreting the city using a photo projective method. The example of Łódź. *Geographia Polonica*, 86(2), pp.137-152.

Toscano, P., 2017. Instagram-City: New Media, and the Social Perception of Public Spaces. *Visual Anthropology*, 30(3), pp.275-286.

Townsend, L. and Wallace, C., 2016. Social media research: A guide to ethics. *University of Aberdeen*, pp.1-16.

Wacquant, L.J., 1993. Urban outcasts: stigma and division in the black American ghetto and the French urban periphery. *International journal of urban and regional research*, 17(3), pp.366-383.

Wassenberg, F., 2018. Beyond an ugly appearance: understanding the physical design and built environment of large housing estates. In *Housing Estates in Europe* (pp. 35-55). Springer, Cham.

Internetiallikad

Statistikaameti blogi, 2019. Tallinna rikkamad ja vaesemad asumid.

<https://blog.stat.ee/2019/06/17/tallinna-rikkamad-ja-vaesemad-asumid/>, külastatud 13.05.2020

Eesti Entsüklopeedia, 2011. Lasnamäe. <http://entsyklopeedia.ee/artikkel/lasnam%C3%A4e>, külastatud 04.05.2020

Tallinna statistikaatlas. <http://statistika.tallinn.ee/citizmap.php>, külastatud 28.04.2020

Tartu statistiline ülevaade, 2014.

<https://uus.raad.tartu.ee/stat2014/index.php/asendjakeskkond/>, külastatud 02.05.2020

Ong, T., 2016. Annelinna peidetud sõnumid. Eesti arhitektuuri ajakiri Maja.

<https://ajakirimaja.ee/terje-ong-annelinna-peidetud-sonumid/>, külastatud 12.05.2020

Tartu statistiline ülevaade, 2017.

https://www.tartu.ee/sites/default/files/uploads/Statistika/2017/Tartu_stat_aastaraamat_veeb.pdf

Pae, K. Annelinna kavandamisest. Annelinna portaali.

<https://annelinnaportaali.wordpress.com/annelinnast-lahemalt/annelinna-kavandamisest/>, külastatud 10.05.2020

Maa-amet, 2020. Kinnisvara hinnastatistika päringute rakendus.

<http://www.maaamet.ee/kinnisvara/htraru/FilterUI.aspx>, külastatud 10.05.2020

Maa-amet, 2019. Kinnisvaraturg ja hinnaindeksid 2019. aasta II kvartalis
<https://www.maaamet.ee/et/uudised/kinnisvaraturg-ja-hinnaindeksid-2019-aasta-ii-kvartalis>,
külastatud 10.05.2020

Cerrone, D., 2016. Baltigram: Mapping the Baltic Capitals Through Instagram Selfies,
<https://deepbaltic.com/2016/10/21/patterns-of-selfies-mapping-the-baltic-capitals-with-instagram/>,
külastatud 10.05.2020

Jackson, D., 2020. Know Your Limit: The Ideal Length of Every Social Media Post.
<https://sproutsocial.com/insights/social-media-character-counter/#instagram>, külastatud
04.05.2020

Napoleoncat, 2019. Instagram users in Estonia. <https://napoleoncat.com/stats/instagram-users-in-estonia/2019/06>, külastatud 12.03.2020

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Jürgen Pikk

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

Lasnamäe ja Annelinna avaliku ruumi kujutamine Instagramis,

mille juhendaja on

Kadri Leetmaa,

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Jürgen Pikk

25.05.2020